

Ўзбекистонда кичик бизнес ривож: 2015 йил 9 ойлик якуни натижалари (9-бетда ўқинг).

«Агробанк»: қишлоқ хўжалигининг
молиявий таянчи.....3

Сугурта хизматлари
бозори.....8

БАНК АЖБОРОНОМАНИ

Банк ходимлари, ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 48 (1019), 2015 йил 3 декабрь

www.banknews.uz

Миллатлараро муносабатларда бағрикенглик

Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, irqи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар.
Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 18-моддасидан.

Ўзбекистон Фанлар академиясида «Ижтимоий фикр» жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази томонидан Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Байналмилал маданият маркази ва бошқа қатор ташкилотлар ҳамкорлигида миллатлараро муносабатларда бағрикенгликни ривожлантириш масалаларига бағишланган семинар ўтказилди.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Оила» илмий-амалий маркази фаоллари, олий ўқув юртлири профессор-ўқитувчилари, социологлар, тадқиқотчилар иштирок этган мазкур тадбир «Жамоатчилик фикрини ўрганиш ва шакллантиришнинг долзарб масалалари» лойиҳаси доирасида ташкил этилди.

Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президенти Б.Абдуҳалимов, «Ижтимоий фикр» жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази директори Р.Убайдуллаева, Республика Байналмилал маданият маркази директори Н.Муҳаммадиев ва бошқалар Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида халқимиз фаровонлигини юксалтириш борасида олиб борилаётган ислохотлар жараёнида миллатлараро тотувлик, аҳиллик, ҳамжиҳатлик, бағрикенгликнинг мустаҳкамлиги муҳим аҳамият касб этаётганини алоҳида таъкидлади.

«Ижтимоий фикр» жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази томонидан ўтказилган «Ўзбекистон – умумий уйимиз» мавзусидаги социологик сўров натижаларига кўра, мамлакатимизда яшаётган турли миллат ва элат вакиллари Ўзбекистон Конституциясига асосан ҳуқуқ ва эркинликлари тўла таъминланаётганини қайд этган. Бу юртимизда инсон манфаатлари, унинг кадр-қиммати юксаклиги, ҳуқуқлари кафолати мавжудлигининг яққол ифодасидир.

Аҳолига қулай турмуш шароити яратиш борасидаги чоратадбирлар ҳаётга кенг татбиқ этилаётгани барча фуқароларнинг шу юрт равнақи учун меҳнат қилишида, тинч-хотиржам ҳаёт кечиришида муҳим омил бўлаётир.

Кўп миллатли жамиятимизда миллатлараро ва динлараро ҳамжиҳатликни янада мустаҳкамлаш мамлакатимизни ҳар томонлама ривожлантиришнинг муҳим омилidir, – дейди «Ижтимоий фикр» жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази директори ўринбосари У.Қаюмов. – Юртимизда истиқомат қилаётган барча миллат ва элат вакиллари эркинлиги, ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлашга оид тамойиллар ҳаётда тўла ифодасини топомқда. Бу марказимиз томонидан ўтказилаётган сўров натижаларида ҳам кўринаётир. Зеро, энг катта бойлик халқимизнинг тинч ва осуда ҳаётidir.

Семинарда юртимиздаги миллатлараро муносабатлар барқарорлигининг, ҳамжиҳатлик ва ўзаро ҳамкорлик муносабатларининг жамият ривождаги ўрни, ушбу соҳага оид тадқиқотларни такомиллаштириш юзасидан фикр алмашилди.

У.А.

● Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил 9 ойидаги ижроси кўриб чиқилди

27 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Унда депутатлар, тегишли вазирлик ва идоралар раҳбарлари, экспертлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Депутатлар мамлакатимиз Конституциясида Қонунчилик палатасига берилган ваколатларга мувофиқ Вазирлар Маҳкамасининг Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил 9 ойидаги ижроси тўғрисидаги ҳисоботини батафсил кўриб чиқдилар.

Тақдим этилган ҳисобот Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг кўмиталарида Вазирлар Маҳкамаси, вазирликлар ва идоралар, нодавлат нотижорат ташкилотларининг вакиллари, соҳа экс-

пертлари, ОАВ вакиллари иштирокида дастлабки тарзда кўриб чиқилди. Сиёсий партиялар фракцияларида кенг таҳлилий ишлар ўтказилиб, бу депутатларга электорат манфаатлари ҳамда дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда мамлакатимиз бош молиявий ҳужжати ижросининг боришига нисбатан ўз қатъий нуқтаи назарларини ишлаб чиқиш имконини берди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг ўринбосари М.Мирзаев Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил 9 ойидаги ижроси тўғрисида маъруза қилди.

Ўзбекистон Республика-

си Президенти томонидан мамлакатимиз Ҳукумати-нинг жорий йил 16 январида бўлиб ўтган мажлисида белгиланган 2015 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим вазифалари ва устувор йўналишларининг амалга оширилиши, шунингдек, иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларини ривожлантиришнинг ўрта муددатли дастурларини амалга оширишни давом эттириш асосий макроиқтисодий кўрсаткичларнинг ижобий динамикаси сақлаб қолинишини ҳамда иқтисодиётнинг янада мутаносиб ривожланиши учун мустаҳкам асос яратилишини таъминлаганлиги таъкидлаб ўтилди.

(Давоми 2-бетда).

Барқарор, ишончли ва кафолатли

Ўзбекистон тижорат банкларининг ана шу жиҳатлари
алоҳида эътироф этилмоқда

Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси банк тизимининг ҳозирги ҳолати, тенденциялар, янги чақирувлар ва ечимлар мавзусида IV Тошкент халқаро банк форуми ўтказилди.

«SAIPRO» ахборот-рейтинг агентлиги ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ҳамкорлигида ташкил этилган анжуманда тижорат банклари вакиллари, ўндан зиёд мамлакатдан банклар, аудиторлик ва молия ташкилотлари, халқаро рейтинг агентликлари экспертлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг ўринбосари М.Мирзаев, Марказий банк раиси ўринбосари А.Ҳайдаров, Банклар ассоциацияси бош директори С.Абдуллаев, «SAIPRO» ахборот-рейтинг агентлиги директори Р.Жўраев ва бошқалар Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳнамолигида банк тизими капиталлашуви-ни ошириш ва янги технологияларни жорий этишга қаратилаётган юксак эътибор ўз самараларини бераётганини таъкидлади.

(Давоми 2-бетда).

ISLOHOTLAR SAMARASI

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил 9 ойидаги ижроси кўриб чиқилди

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Чунончи, жорий йилнинг 9 ойи якунлари бўйича мамлакат ялпи ички маҳсулотининг ўсиши 8,0 фоизни ташкил этди, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ҳам 7,3 фоизга ошди. Инфляция даражаси прогноз кўрсаткичларидан ошмади. Бунда макроиктисодий барқарорлик янада мустаҳкамланиб, ташқи савдо айланмасининг ижобий салдоси кузатилди.

Чуқур ўйланган, пухта пул-кредит ва солиқ-бюджет сиёсатининг амалга оширилганлиги Давлат бюджети даромад қисмининг прогноз кўрсаткичларига нисбатан 100,2 фоизга ижро этилишини таъминлади, бу ЯИМга нисбатан 22,4 фоизни ташкил этди. Давлат бюджетининг харажатлари ЯИМга нисбатан 22,3 фоизни ташкил этиб, бу Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини ЯИМга нисбатан 0,1 фоиз профицит билан ижро этиш имконини берди.

Бюджет харажатлар қисмининг 58,7 фоизи ижтимоий соҳани ривожлантиришга сарфлангани бюджет сиёсатининг ижтимоий йўналтирилганлигидан далолат беради.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил

9 ойидаги ижроси тўғрисидаги ҳисоботни ҳар томонлама муҳокама қилиш чоғида Қонунчилик палатасидаги сиёсий партиялар фракциялари, Ўзбекистон Экологик ҳаракати депутатлар гуруҳи вакиллари томонидан ҳисобот юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

– Жорий йилнинг 9 ойи мобайнида иқтисодиётда эришилган ижобий-таркибий силжишлар, сифатли ўзгаришлар ва тенденциялар унинг барқарор ҳамда мутаносиб ривожланишини таъминлади ва Давлат бюджетини профицит билан ижро этиш имконини берди, – дейди **Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитасининг аъзоси С.Намозов**. – Таъкидлаш лозимки, мамлакатимиз иқтисодиётида амалга оширилаётган ислохотларнинг самарадорлиги, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли тобора ошиб бораётганлиги иқтисодиётнинг барқарор суръатларда ўсишини таъминлади. Шунингдек, солиқ юки сезиларли камайиб бораётганлиги шароитида кичик корхоналар ва микрофирмалардан ягона солиқ тўлови тушумлари ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан 22,9 фоизга, савдо ва умумий овқатланиш корхоналаридан эса 25,4 фоизга ошди. Бу татбиқ этилаётган солиқ им-

тиёзлари ва преференцияларнинг самарадорлигидан далолат беради.

Таъкидландики, жаҳон бозорларида сақланиб турган бекарорлик шароитида рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажмлари ва номенклатурасини кенгайтириш юзасидан кўрилган чора-тадбирлар товарлар ва хизматлар экспортининг ошишига хизмат қилди. Ишлаб чиқаришни диверсификациялаш ва унинг рақобатбардошлигини ошириш, ташқи бозорларда харидоргир бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқарилган янги қувватларнинг ишга туширилишини рағбатлантириш борасида кўрилган чора-тадбирлар натижасида йил бошидан буён экспорт фаолиятига яна 830 та корхона жалб этилди.

Мажлисида ижтимоий соҳа харажатлари таркибининг катта қисмини ҳамон таълим ва соғлиқни сақлаш харажатлари ташкил этаётганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

– Давлат бюджетининг 9 ойлик ижроси давомида ижтимоий соҳага алоҳида эътибор қаратилган, – дейди **Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитасининг аъзоси С.Арзикулов**. – Давлат бюджети маблағларининг қарийб 60 фоизи айнан аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашга ва унинг фаро-

вонлигини оширишга йўналтирилганлигининг ўзиёқ шундан далолат беради.

Ҳисобот даврида таълим тизимидаги ислохотларни янада чуқурлаштириш, таълим жараёнининг даражаси ва сифатини такомиллаштиришга қаратилган таълим стандартлари ҳамда дастурларини такомиллаштириш, шунингдек, ўқув муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашни давом эттириш масалаларига биринчи даражали эътибор қаратилди. Бунда ижтимоий соҳа харажатларининг 56,3 фоизи таълим тизими муассасаларини сақлаш ва уларни ривожлантиришга йўналтирилди.

Жорий йилнинг 9 ойи мобайнида соғлиқни сақлаш тизимини янада ислоҳ қилиш ва ривожлантириш борасидаги ишлар изчил ва тизимли асосда олиб борилди. Ҳисобот даврида Давлат бюджетидан ижтимоий соҳага ажратилган маблағларнинг 24 фоизи соғлиқни сақлашни ривожлантиришга йўналтирилди. Бу эса 2014 йилнинг худди шу даврига нисбатан 17,1 фоизга кўп демакдир.

Мажлис давомида депутатлар жойларда ҳўжалик юритувчи субъектлар томонидан солиққа оид қонун ҳужжатларига риоя этилишини ҳамда берилган имтиёзлар ва

преференциялардан самарали фойдаланилишини таъминлаш, бюджетлараро муносабатларни янада такомиллаштириш асосида маҳаллий бюджетларнинг даромад қисмини мустаҳкамлаш, шунингдек, тегишли ҳудудларнинг молиявий имкониятларидан самарали фойдаланиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Депутатлар марказда ва жойларда давлат бошқаруви органларининг, бюджет ташкилотларининг бюджет маблағларидан самарали ва мақсадли фойдаланилишини, молиявий интизомга риоя этилишини таъминлаш бўйича масъулиятини оширишга, шунингдек, Бюджет кодекси нормалари ва қоидаларининг ижро этилиши устидан назоратни янада кучайтиришга доир бир қатор таклифлар билдирдилар.

Муҳокама чоғида билдирилган фикр-мулоҳазаларни ҳисобга олган ҳолда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил 9 ойидаги ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади ҳамда тегишли қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Ахборот хизмати.

Барқарор, ишончли ва кафолатли

Ўзбекистон тижорат банкларининг ана шу жиҳатлари алоҳида эътироф этилмоқда

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Юртимиздаги барча тижорат банклари нуфузли халқаро рейтинг компанияларининг «барқарор» рейтинг баҳосига сазовор бўлган.

Банк-молия тизимини такомиллаштириш, молия муассасаларининг ишончли фаолият кўрсатишини таъминлаш борасида амалга оширилаётган изчил чора-тадбирлар самарасида Ўзбекистон иқтисодиётининг хорижий инвестицияларни жалб қилиш салоҳияти тобора ошмоқда.

Бу жараёнда Давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 26 ноябрдаги «2011-2015 йилларда республика молия-банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва барқарорлигини ошириш ҳамда юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишнинг устувор йўналишлари тўғрисида»ги Қарори банк амалиётига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини фаол жалб қилиш ва белгиланган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишда дастуриламал бўлаётир.

Мазкур қарорга кўра, жойларда қулай бизнес муҳитини шакллантириш, меҳнатга лаёқатли аҳолини қўллаб-қувватлаш, бизнес субъектла-

рига кредит ва микрокредитлар ажратишга доимий эътибор қаратилмоқда. Кўрилган шундай чора-тадбирлар туфайли банкларнинг ишончилилик даражаси ошиб, кредит ва инвестиция салоҳияти юксалмоқда.

– Бир неча йилдан буён Ўзбекистон Республикаси Марказий банки билан аҳолининг иқтисодий маданиятини оширишга йўналтирилган лойиҳаларни амалга ошираётимиз, – дейди **Германиянинг халқаро ҳамкорлик бўйича жамғарма кассалари фонди департамент директори Маттиас Фосс**. – Жойларда ўтқа-

зилган кўплаб семинарларда иштирок этиб, мамлакатингизда банкларнинг ресурс базасини ошириш мақсадида тизимли ишлар бажарилаётганига гувоҳ бўлдик. Юртингиз банк тизимида кредитлаш соҳасида жаҳон амалиётига хос меъёрлар ўрнатилган. Шу боис Ўзбекистон банк тизимида бўлган ишонч юқори.

Глобал молиявий инқироз шароитида Ўзбекистон банк тизими барқарорлиги, жумладан, банк капиталининг етарлилик даражаси юқорилиги ва молиялаштиришнинг асосий манбаи ички маблағлар эканлиги

билан ажралиб туради. Жорий йилда Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг «Doing business-2016» рейтингда Ўзбекистон 189 мамлакат орасида 87-ўринни, тижорат банкларининг кредит ажратиш қулайлиги банди бўйича 42-ўринни эгаллагани бунинг тасдиғидир. Бу хорижий инвесторларнинг мамлакатимиз иқтисодиётига бўлган ишончини янада оширишда ва инвестиция оқимининг кўпайишида муҳим аҳамият касб этмоқда.

Форумда кичик бизнес ва ҳуқуқий тадбиркорликни қўллаб-қувватлашда банкларнинг ўрни, банкларнинг капиталлашуви ва ликвидлигини ошириш, молиявий барқарорлигини мустаҳкамлаш ҳамда халқаро меъёр ва андозаларга мувофиқ янада ривожлантириш каби мавзуларда маърузалар тингланди. Банк-молия сектори вакиллари музокаралар ўтказиш, ҳамкорликни кенгайтириш имконини берувчи бизнес учрашувлар ташкил этилмоқда. «Fitch Ratings» рейтинг агентлиги ва «Grant Thornton» аудит-торлик компанияси ўтказган давра суҳбатлари шулар сирасидандир.

ЎЗА.

BANK FAOLIYATI

«Агробанк»: қишлоқ хўжалигининг молиявий таянчи

Бугун мамлакатимизда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, деҳқон ва фермер хўжаликлари фаолиятини янада такомиллаштириш борасида Ҳукуматимиз томонидан кенг қамровли ислохотлар олиб борилаётганлиги, бунинг натижасида бозорларимизда озиқ-овқат ва мева-сабзавот маҳсулотлари мўл-кўллиги таъминланаётганлиги эътиборга моликдир.

Айтиш жоиз, аҳоли фаровонлигига хизмат қилаётган бундай саъй-ҳаракатларда юртимиз тижорат банклари фаолияти алоҳида ўрин тутди.

«Агробанк» акциядорлик тижорат банки ҳам аграр тармоқни комплекс тарзда молиявий қўллаб-қувватлаш, хусусан, қишлоқ хўжалигидаги субъектлар доирасини кенгайтириш, соҳага саноатни олиб кириш ва ишлаб чиқариш ҳажмини оширишда ўзига хос муҳим вазифани бажариб келмоқда. Фикримиз далили сифатида жорий йилнинг ўтган даври мобайнида «Агробанк» томонидан қишлоқ хўжалигидаги ҳамда бошқа хўжалик юртувчи субъектларни молиявий қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш мақсадида 2 трлн. 495 млрд. сўм кредит маблағлари ажратилганлигини қайд этиш мумкин. Шундан 31 млрд. сўми қишлоқ хўжалиги техника ва агрегатларини сотиб олишга, 108 млрд. сўми озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қаратилган лойиҳаларни молиялаштиришга, 809 млрд. сўми эса, қишлоқ хўжалигининг таъминотчи корхоналарига йўналтирилди.

Мазкур рақамларни тармоқлар кесимида таҳлил қиладиган бўлсак, чорвачиликни ривожлантиришга 55 млрд. сўм, паррандачиликка 5,8 млрд. сўм, балиқчиликка 5,7 млрд. сўм, асаларичиликка 1,7 млрд.

«Агробанк» қишлоқ хўжалиги техникаларини модернизациялашда ҳар йили бир қатор лойиҳаларни молиялайди. Жорий йилда ана шундай лойиҳалардан бири «Тошкент қишлоқ хўжалиги техникалари заводи»га

сўм, иссиқхона қурилишига 11,7 млрд. сўм, уруғлик картошка етиштиришга 1,7 млрд. сўм, ишлаб чиқаришни жорий этишга 4,4 млрд. сўм ва бошқа мақсадларга ҳам сармоя ажратилганлигининг гувоҳи бўламиз. Бундан ташқари, банк «Ўзпахтасаноат» (ҳисобот даврида ажратилган кредитлар ҳажми 438,9 млрд. сўм) ҳамда «Ўздонмаҳсулот» (217,3 млрд. сўм) компаниялари тизимидаги корхоналарга ҳам доимий равишда молиявий хизмат кўрсатади.

қарашли бўлиб, бунинг учун Корея Республикасидан асбоб-ускуналар сотиб олишга 5 млрд. сўмлик кредит ажратди.

Эътиборлиси, банк томонидан жалб қилинган кредит маблағлари ҳисобига юртимиз ҳудудларида 40 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратилди, мамлакатда нафақат озиқ-овқат эҳтиёжларини қондириш, балки улар захирасини таъминлаш, экспорт салмоғини оширишга эришилди.

Эъзоз КАМОЛОВА.

Оилавий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаб

Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган изчил иқтисодий ислохотлар жараёнида тадбиркорлик, айниқса, оилавий бизнесни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ушбу тармоқлар янги иш ўринлари яратиш, оилаларнинг барқарор даромад манбаини шакллантириш, аҳоли фаровонлигини юксалтиришда муҳим омил бўлаётир.

Ўзбекистон Республикасининг «Оилавий тадбиркорлик тўғрисида»ги Қонуни бу борадаги ишлар самарадорлигини янада оширишга хизмат қилмоқда. Мазкур ҳужжат ижроси доирасида шу йилнинг ўтган даврида Хоразм вилоятида уч юздан зиёд оилавий корхона ташкил этилди.

Хонқа туманида юздан ортиқ оила ўз оилавий бизнесини йўлга қўйган. Новвойлик, сартарошлик, дурадгорлик, кулолчилик, косиблик, ёғоч ўймакорлиги, тикувчилик, зардўзлик каби йўналишларда фаолият юритаётган оилавий тадбиркорлик субъектларининг сафи йилдан-йилга кенгаймоқда. Фуқаролар йигинлари қошида ташкил этилган тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга қўмаклашувчи маслаҳат марказлари бу соҳада шуғулланиш истагини билдирганларга услубий ва амалий ёрдам кўрсатаётир.

Тадбиркор Муҳаббат Сафоева 2012 йилда тижорат банкининг 10 млн. сўмлик имтиёзли кредити эвазига 4 бош қорамол ва бир қути асалари боқишни йўлга қўйган эди. Бугунги кунда қорамоллар сони ўнтага, асаларилар тўрт қутига кўпайди. Томорқада етишти-

рилаётган турли мева-сабзавот маҳсулотлари бозорда сотилмоқда.

Манзура Полвонова раҳбарлик қилаётган яна бир оилавий корхона кийим-кечаклари замонавийлиги ва юқори сифати билан харидорларга манзур бўлмоқда.

— Маҳсулотларимиз сифати хорижикидан асло қолишмайди, — дейди М.Полвонова. — Асосий буюртмачиларимиз савдо марказлари ва дўконлардир. Келгусида корхона фаолиятини янада кенгайтириш эвазига янги иш ўринлари яратиш ва маҳсулотни хорижга экспорт қилишни режалаштирганимиз.

Мамлакатимизда яратилаётган кенг шароит ва имкониятлардан самарали фойдаланаётган Асрор Жабборов алюмин профилларидан замонавий эшик ва ромлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйган. Ўтган йили «Қишлоқ қурилиш банк»дан олинган 25 млн. сўм кредит маблағи эвазига озиқ-овқат дўконини ҳам очди.

Мухтасар айтганда, бу каби оилавий корхоналар сонининг кўпайиб бориши аҳоли бандлигини таъминлаш ва оилалар фаровонлигини юксалтиришга хизмат қилмоқда.

Ў.А.

Барқарор ривожланиш йўлида

Тараққий этган мамлакатлар тажрибасига назар ташласак, жадал ва мутаносиб иқтисодий ўсиш, чуқур таркибий ўзгаришларни амалга ошириш ҳамда иқтисодиётни диверсификация қилишда фаол ва аниқ йўналтирилган инвестиция сиёсати энг муҳим омил саналади.

Шундан келиб чиқиб, республикаимиз молия муассасалари ўз инвестиция фаолиятини мақсадли юритишга жиддий эътибор қаратмоқда.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳам мамлакатимиздаги инвестиция жараёнларининг фаол қатнашчиси саналади. Давлатимиз раҳбарининг биргина 2008 йил 18 ноябрдаги «Иқтисодиёт реал сектори корхоналарининг молиявий барқарорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 4053-сонли Фармонида мувофиқ, муассаса ўтган давр мобайнида бир неча ўнлаб иқтисодий ночор корхоналарни оталиққа олиб, уларнинг ишлаб чиқариш қувватини қайта тиклаб келмоқда. Бунда банк ходимлари дастлаб корхоналарни ўрганиб, сўнгра тегишли мутахассисларни жалб қилган ҳолда уларнинг олдинги фаолиятини тиклаш ёки бозор талабларидан келиб янги ишлаб чиқаришни ташкил этиш борасида бизнес-режа тузишмоқда. Навбатдаги босқичда корхоналарнинг бино-иншоотларини қайта реконструкция қилиш, технологик базасини модернизациялаш, меҳнат ва хомашё ресурси билан таъминлаш ишларини бажармоқда. Фармон қабул қилинганидан буён муассаса республикаимиздаги 68 та ана шундай корхонани ўз балансига олди. Уларнинг ҳар бирига эҳтиёжлари доирасида сармоя жалб қилиб, самарали ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш субъектларини ташкил этди. Кейинги босқичда эса, мазкур янгидан иш бошлаган корхоналарни фармон талабларига мувофиқ, истикболли инвесторларга сотмоқда. Бугунги кунда 55 та корхона банк томонидан йўналтирилган инвестицияларга нисбатан 236 млрд. сўмлик ижобий фарқ билан сотилди.

Жорий йилнинг 1 октябрь ҳолатига кўра, банк балансида яна 13 та корхона мавжуд. Ушбу корхоналарга 260 млрд. сўмлик инвестициялар киритилган бўлиб, улар фаолиятдан олинган даромадлар ҳисобидан 98 млрд. сўмлик инвестициялар банкка қайтарилди.

Банк балансидаги корхоналарда ишлаб чиқаришни тиклаш, модернизация қилиш, уларни зарур айланма маблағлар билан таъминлаш мақсадида жами 125,2 млрд. сўм, жумладан, жорий йилнинг 9 ойи мобайнида 2,8 млрд. сўм миқдорида маблағлар ажратилди.

Амалга оширилган ишлар натижасида ушбу корхоналар томонидан жами 328,0 млрд. сўмлик, жумладан, ўтган 9 ойда 73,4 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, 19,6 млн. АҚШ доллари (шу жумладан, 2015 йилнинг ўтган даврида 6 млн. АҚШ доллари) миқдорида маҳсулот экспорт қилинди. Корхоналарда 2 мингдан ортиқ иш ўринлари яратилди.

Шунингдек, жорий йилнинг ўтган даврида ТИФ Миллий банкида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантиришга қаратилган чора-тадбирлар ҳам изчил давом эттирилди.

Айни дамда соҳа субъектлари ўртасидаги рақобат муҳитининг ривожланишида, истеъмол бозорида товарлар ва хизматлар турининг ортишида, янги таклифларнинг пайдо бўлиши, экспорт салоҳиятининг юксалишида мазкур банк улуши етарли даражададир.

Ҳисобот даврида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш учун муассаса миллий валютада жами 1 492 млрд. сўм миқдорида кредит ажратди. Ушбу маблағлар ҳисобига сут ва сут маҳсулотлари, гўшт ва гўшт маҳсулотлари ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишловчи замонавий минитехнологияларни харид қилиш, асаларичилик, балиқчилик, паррандачилик, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасига доир кўплаб лойиҳалар молиялаштирилди.

Натижада қарийб 8 мингта янги иш ўринлари ташкил этилди. 41 млрд. сўмлик сармоя касб-хунар коллежлари битирувчиларининг бизнес-режаларига жалб қилинган бўлиб, шу аснода 2 300 нафардан зиёд ўғил-қиз иш билан таъминланди.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

DOLZARB MAVZU

Хуқуқий етуклик баркамолликка элтади

Ўзбекистон демократик ҳуқуқий давлатни қуриш ва адолатли фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлидан дадил бориб, жаҳон ҳамжамиятида мустаҳкам ўрин эгалламоқда. Барқарорлик миллатлараро тотувлик ва фуқаролар аҳиллиги туфайли давлатимиз дунё миқёсида ишонч ва ҳурматга сазовор бўлмоқда.

Мамлакатимизда иқтисодиёт, сиёсат, давлат қурилиши, ҳуқуқий тизим ва жамиятни маънавий ўзгартириш соҳасида кенг қўлланмиш ислохотлар ўтказилиб, уларнинг ҳуқуқий асослари изчиллик билан мустаҳкамланмоқда ва такомиллаштирилмоқда.

Ватанимизнинг ривожланиши ва ислохотларнинг ўз мақсадига эришишида жамият аъзоларининг ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини англаши, қонунларни ҳурмат қилган ҳолда уларга риоя этишининг бекиёс ҳиссаси бор. Шахснинг сиёсий фаоллиги, унинг чинакам фуқаролик позицияси, демократик ислохотларни изчиллик билан ҳаётга татбиқ этиш белгиланган мақсадларга тезроқ эришишнинг муҳим омили бўлмоқда.

Юртбошимиз Ислон Каримов томонидан илгари сурилган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»да таъкидланганидек, жамиятнинг демократия йўлидан жадал ривожланиши ва бу борада амалга ошириладиган ислохотларнинг му-

ваффақияти, кўп жиҳатдан, одамларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданият даражасига боғлиқдир. Юксак ҳуқуқий маданият – демократик жамият пойдевори ва ҳуқуқий тизимнинг етуклик кўрсаткичидир.

Ҳуқуқий маданият жамиятдаги турли хил ҳаётий жараёнларга фаол таъсир кўрсатувчи, фуқароларнинг, жамиятдаги барча ижтимоий гуруҳларнинг жипслашувига қўмаклашувчи, жамиятнинг яхлитлиги ҳамда батариблигини таъминловчи ва мустаҳкамловчи омилдир. Қонунни ҳурмат қилиш ҳуқуқий жамиятнинг, сиёсий ва ҳуқуқий тизимлар самарали фаолият кўрсатишининг асосий талабларидан бири ҳисобланади.

Бугунги сиёсий-ҳуқуқий воқеликни ҳисобга олган ҳолда, мамлакатимизда ҳуқуқий таълим ва маърифатни, жамиятда ҳуқуқий билимлар тарғиботини тубдан яхшилашга йўналтирилган кенг қўлланмиш чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу борада турли даражадаги ҳуқуқий асослар ҳам қабул қилинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Консти-

туцияси, Олий Мажлиснинг 1997 йил 29 августдаги қарори билан тасдиқланган «Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш миллий Дастури», Президентимизнинг 1997 йил 25 июндаги «Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида»ги Фармони, 2001 йил 4 январдаги «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги Фармойиши, Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 23 июлдаги қарори билан тасдиқланган «Ҳуқуқий тарғибот ва маърифат бўйича давлат органлари ишларини мувофиқлаштириш бўйича идоралараро кенгаш тўғрисида Низом» шулар жумласидандир.

Дарҳақиқат, қонунчиликни мустаҳкамлаш ва ижтимоий адолат қарор топишини таъминлаш, аҳолининг ҳуқуқий билими ва онгини юксалтириш, жамият аъзоларининг сиёсий фаоллигини ошириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш давлат сиёсатининг асосий йўналишларидан бири этиб белгиланган.

Бундан ташқари, Ҳукуматимизнинг 2009 йил 31 декабрдаги «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари

маълумотлари миллий базасидан кенг фойдаланишни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида мамлакатимизда ҳуқуқий ахборотни интернет тармоғи орқали етказиб бериш амалиёти кенг йўлга қўйилган бўлиб, фуқаролар www.lex.uz веб-саҳифасидан ўзбек ва рус тилларидаги 36 200 га яқин жамланган қонунчилик ҳужжатидан бепул фойдаланмоқда.

Қонунлар тизимини бутун бир иморат деб билсак, Конституция унинг пойдеворидир.

Давлатимиз раҳбари таъбири билан айтганда, аввало, барчамиз бир ҳақиқатни англаб, тушуниб бормоқдамиз – бугун жамиятимизда қандай ютуқ ва марраларга эришаётган бўлсак, буларнинг пойдеворида Конституциямиз, буюк ҳаёт қомусимиз турибди.

Конституциямиз барқарор иқтисодиёт, эркин ва фаровон ҳаётга эга, жаҳонда ҳурмат-эътибор қозongan, ўзи танлаган тараққиёт йўлидан изчил ривожланиб бораётган Ўзбекистон Республикасининг Асосий қонунидир. Бундай мукамал ҳуқуқий асосга эга халқимиз барча соҳаларда янада улкан муваффақиятларни қўлга киритаверади.

Азизхон НОДИРОВ,
«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ
Юридик бошқармаси
методология бўлими бошлиғи.

Реклама

«Асака» банк

ҲУРМАТЛИ ЮРТДОШЛАР!

жамоаси Сиз азизларни яқинлашиб келаётган
Конституция кун байрами билан чин юракдан муборакбод этади!
Қутлуғ байрам барчамизга қувонч, тўкинлик ва тотувлик олиб келсин!
Юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлсин!
Байрам муносабати билан қуйидаги муддатли омонат турларини таклиф этамиз:

МИЛЛИЙ ВАЛЮТАДА:

«БАРАКАЛИ»

Омонатнинг сақланиш муддати 6 ой бўлиб, ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

«БАҲОР»

Омонатнинг сақланиш муддати 12 ой бўлиб, ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

«ФАРОВОН ТУРМУШ»

Омонатнинг сақланиш муддати 12 ой. Ҳисобланган фоизлар омонат очилганда ёки омонат муддати тугагандан сўнг бўлади.

«ИМТИЁЗЛИ»

Омонатнинг сақланиш муддати 12 ой. Ҳисобланган фоизлар ҳар ойда коммунал хизматлар бўйича тўловларга йўналтирилади.

Шу билан биргаликда, «Асака» банк миллий ва хорижий валюталардаги қулай шартларда 40 дан зиёд омонат турларини таклиф этади. Омонатларни банкнинг барча филиалларида расмийлаштириш мумкин.

Мурожаат учун «Асака» банк филиаллари телефонлари: (0-371) 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

1. Тошкент шаҳар филиали	(0-371) 120-83-13
2. Автотранспорт филиали	(0-371) 120-39-95
3. Шайхонтоҳур филиали	(0-371) 140-39-36
4. Юнусобод филиали	(0-371) 221-80-67
5. Сергели филиали	(0-371) 257-44-10
6. Тошкент вилояти филиали	(0-371) 120-84-13
7. Андижон вилояти филиали	(0-374) 223-60-74
8. Асака филиали	(0-374) 233-21-99
9. Фарҳод филиали	(0-374) 226-96-63

10. Фарғона вилояти филиали	(0-373) 244-39-14
11. Марғилон филиали	(0-373) 237-62-23
12. Олтиариқ филиали	(0-373) 432-19-80
13. Қўқон филиали	(0-373) 542-61-01
14. Наманган вилояти филиали	(0-369) 225-44-03
15. Навоий вилояти филиали	(0-436) 770-21-29
16. Зарафшон филиали	(0-436) 572-40-14
17. Бухоро вилояти филиали	(0-365) 770-05-19
18. Бухоро шаҳри филиали	(0-365) 770-11-27

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАДА:

«ШОДИЁНА» (АҚШ долларида)

Омонатнинг сақланиш муддати 24 ой. Ҳисобланган фоизлар 12 ой ўтгандан сўнг ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

«МАДАД» (АҚШ долларида)

Омонатнинг сақланиш муддати 3 ой. Ҳисобланган фоизлар омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

«СТАБИЛЬНЫЙ-1» (ЕВРОда)

Омонатнинг сақланиш муддати 12 ой. Ҳисобланган фоизлар омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод;
- маълумотларнинг сир сақланиши тўлиқ кафолатланади;

- эгалик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда;
- миқдори чекланмаган.

«Асака» банк – сармоянгизнинг сақланиши ва кўпайишини кафолатлайди!

БАРЧА ОМОНАТЛАРИНГИЗ ФУҚАРОЛАРНИНГ БАНКЛАРДАГИ ОМОНАТЛАРИНИ КАФОЛАТЛАШ ФОНДИ ТОМОНИДАН КАФОЛАТЛАНАДИ.

www.asakabank.com

Хизматлар лицензияланган.

IQTISODIYOT TARMOQLARIDA

Халқаро паррандачилик форуми

Республикамызда паррандачилик саноатини ривожлантириш, парранда етиштирувчи хўжаликлар учун замонавий технологиялар ва дори воситаларини етказиб бериш ҳамда ветеринария хизматини кўрсатишни такомиллаштиришга ихтисослашган Тошкент халқаро паррандачилик форуми — «ЕвроОсиё-2015» бу йил ҳам самарали иш олиб борди.

Унда турли вазирлик ва идоралар, қишлоқ хўжалиги корхоналари ҳамда халқаро ташкилотлардан вакиллар, паррандачилик саноати ишлаб чиқарувчилари ва мутахассислари, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги илмий-тадқиқот институтлари ходимлари, шунингдек, фермер хўжаликлари раҳбарлари иштирок этди.

Форумда сўз олганлар мамлакатимизда Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида қишлоқ хўжалигини модернизациялаш ва фермерлик ҳаракатини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ислохотлар озиқ-овқат маҳсулотлари ҳажмини ошириш ва аҳоли фаровонлигини таъминлашда муҳим омил бўлаётганини таъкидлаб, ушбу йўналишдаги имтиёз ва преференцияларга кенгрок тўхталди.

Дарҳақиқат, юртимизда паррандачилик маҳсулотлари етиштириш ва уни қайта ишлаш ҳажми йил сайин ортмоқда. Бу ички бозорни юқори сифатли тухум, парҳез гўшт ҳамда импорт ўрнини босувчи бошқа маҳсулотлар билан тўлдириш имконини бермоқда. Биргина жорий йилнинг ўтган даврида паррандачиликни янада ривожлантириш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида 940 дан ортиқ лойиҳа амалга оширилди. Янги хўжаликларни молиявий қўллаб-қувватлаш учун 77 млрд. 740 млн. сўмдан зиёд маблағ ажратилди. Натижада 266 млн. 320 минг дона қўшимча тухум етиштирилиб, 3300 та янги иш ўрни яратилди.

Форумда паррандачилик саноатида жаҳон амалиётида қўлланилаётган илғор бошқарув услублари ва амалий тажрибалар билан ўртоқлашилди. Ўзбекистонда мазкур тармоқда қўлланиладиган замонавий минитехнологиялар ишлаб чиқариш, ветеринария воситалари ва омухта-ем етказиб беришга ихтисослашган корхоналар фаолиятини кенгайтириш, паррандаларни озиклантириш, касалликларга қарши курашиш, наслчилик ишларини яхшилаш каби масалалар муҳокама қилинди.

— Паррандачилик хўжаликларининг ҳар уч тоифаси — кичик, ўрта ва йирик хўжаликларга мослаштирилган замонавий, ярим автомат технологияларимиз паррандаларни озиклантириш, суғориш билан бирга улар учун

риш жорий йилнинг 9 ойида 2010 йилнинг шу даврига нисбатан 139,1 фоизга ўсди.

Бугунги кунда юртимизда паррандачиликка ихтисослашган уч мингдан ортиқ тадбиркорлик субъектлари ва фермер

мўтадил ҳаво шароитини яратиб беради, — дейди «Alke Agro» (Голландия) компаниясининг МДХ бўйича савдо менежери Валерий Сирбу. — Айни пайтда технологияларимиз дунёнинг 96 мамлакатига етказиб берилади. Форум муносабати билан юртингизга ташриф буюриб, Самарқанд ва Тошкент вилоятларидаги бир қатор паррандачилик корхоналари билан танишдик. Ўз навбатида, ўзбек ишбилармонлари ҳам компаниямиз фаолияти хусусида маълумотга эга бўлиб, ўзаро ҳамкорлик қилишга қизиқиш билдирди.

Юқорида таъкидланганидек, мамлакатимизда агросаноатни модернизациялаш борасида алоҳида имтиёзлар жорий қилинган. Хусусан, Президентимизнинг 2008 йил 21 апрелдаги «Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва моллар кўпайтиришни рағбатлантиришни кучайтириш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ, паррандачилик хўжаликларида 2012 йилнинг 1 январига қадар солиқ ва божхона тўловлари бўйича имтиёзлар берилди. Мазкур имтиёзлар 2017 йилнинг 1 январигача узайтирилиб, наслчилик хўжаликлари асосий фаолият тури бўйича барча солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод қилинди. Пировардида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етишти-

хўжаликларида қарийб 55 млн.та парранда парваришланиб, истеъмол бозори учун парҳезбоп гўшт ва тухум етиштирилмоқда. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 7,6 фоиз кўп демакдир.

Форумда шунингдек, паррандачилик корхоналаридаги ветеринария-санитария ва экологик ҳолатни янада яхшилаш, улар фаолиятини автоматлаштириш ва оптималлаштириш, соҳада инновацион дори воситалари ишлаб чиқарилишини йўлга қўйиш каби масалалар ҳам иштирокчилар диққат марказида бўлди.

— Корхонамиз «Ипотекабанк» АТИБнинг молиявий кўмагида (2012 йилда 4,5 млрд. сўмлик кредит ажратилган) энг замонавий ускуналар билан жиҳозланган бўлиб, бугунги кунда паррандалар учун юқори самарали ва хавфсиз 20 дан ортиқ кукунли ва суспензияли препаратлар ишлаб чиқармоқда, — дейди «Ўзбиокомбинат» Ўзбекистон — Буюк Британия — Россия қўшма корхонаси маркетинг бўлими бошлиғи Фазлиддин Муҳаммадиев. — Жорий йилда ҳам мазкур банкдан корхонамизни модернизациялаш мақсадида яна 3 млрд. сўмлик сармоя олдик. Лойиҳага кўра, 2016 йилдан чорва ва паррандаларга мўлжалланган, Марказий Осиёда ягона бўлган янги турдаги иммунабиологик қўшимчалар ишлаб чиқариш режалаштирилган.

Назира МАВЛОНОВА.

Кимё саноатини маҳаллийлаштириш жадаллашмоқда

«Ўзкимёсаноат» акциядорлик жамияти томонидан жорий йилнинг ўтган даврида ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, инвестицияларни жалб қилиш, экспорт салоҳиятини кўтариш, шунингдек, маҳаллийлаштириш дастурининг амалдаги ижросига бағишланган матбуот анжумани ўтказилди.

Миллий матбуот марказида бўлиб ўтган ушбу тадбирда Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида кимё саноатида ишлаб чиқаришни модернизациялашга қаратилган чора-тадбирлар маҳсулот турларини кўпайтириш ва рақобатдошлигини таъминлашда муҳим омил бўлаётгани таъкидланди. Хусусан, жамият тизимидаги корхоналар томонидан турли минерал ўғитлар, ноорганик моддалар, сунъий тола, полимер материаллар, энергетика, олтин қазиб олиш ва енгил саноат учун резина-техника буюмлари, кимёвий реагентлар, дефолиантлар ишлаб чиқарилиб, уларнинг 10 дан зиёд тури хорижга ҳам экспорт қилинмоқда.

Тармоқда сўнгги беш йилда 20 дан ортиқ инвестиция лойиҳаси амалга оширилиб, 30 дан зиёд маҳсулот турлари ўзлаштирилди. Жорий йилнинг 10 ойи давомида эса 1 трлн. 797 млрд. сўмликдан зиёд товар, 161 млрд. 400 млн. сўмлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилди. 1 млн. тоннадан ортиқ азотли, фосфорли ва калийли ўғитлар тайёрланди. Инвестиция дастурига киритилган лойиҳалар доирасида жамият тизимидаги корхоналарда 121,7 млн. АҚШ долларилек сармоя ўзлаштирилди. Худудий «Қишлоқхўжаликкимё» акциядорлик жамиятларидаги техникалар ёрдамида эса, қишлоқ хўжалиги корхоналарига 456 минг тонна компост, 387,7 минг тонна органик ва 525,3 минг тонна минерал ўғитлар етказиб берилди.

Анжуманда 2015-2019 йилларда тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш дастурига мувофиқ, жорий йилда тармоқ корхоналарида 10 турдаги маҳсулотни маҳаллийлаштириш бўйича изчил ишлар амалга оширилаётгани маълум қилинди.

Гулшан ЮСУПОВА.

Бошқарувни автоматлаштириш самаралари

Ўзбекистон Савдо-саноат палатасида ташкилотларни самарали бошқаришга кўмаклашадиган маълумотлар тақдим этиш, бунда прогноз ва таҳлил қилишнинг илғор ечимлари ҳамда ишланмаларига бағишланган амалий семинар бўлиб ўтди.

Тадбирда давлат идоралари ҳамда саноат ва коммунал хизмат кўрсатувчи корхоналардан вакиллар иштирок этди.

Унда сўз олган Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси раиси ўринбосари вазифасини бажарувчи А.Икромов бугунги кунда корхона ва ташкилотларни бошқариш янада фаолликни талаб этаётганини, бинобарин, ҳар қандай ташкилот ёки корхона имкониятларидан фойдаланиш самарадорлигини оширишда бошқарув ахборот тизимларини жорий этиш бизнесни ривожлантиришнинг муҳим воситаларидан бири эканлигини таъкидлади.

Маълумки, Давлатимиз раҳбарининг 2013 йил 27 июндаги «Ўзбекистон Республикасининг Миллий ахборот-коммуникация тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 1989-сонли Қарорига мувофиқ, республикамыздаги барча давлат ташкилотларида турли ахборот тизимлари фаол жорий этилмоқда. Бу, ўз навбатида, бошқарув жараёнларини автоматлаштириш ва қоғозли ҳужжат алмашинуvinи қисқартириш имконини бермоқда.

Семинарда ахборот тизимларининг афзаллик томонлари хусуси-

да сўз борар экан, бошқарувни ахборот-коммуникация технологиялари асосида автоматлаштириш барча ресурсларни самарали бошқариш, маълумотларни электрон шаклда тўплаш, уларга ишлов бериш, сақлаш ва таҳлил қилишда энг самарали услуб эканлиги, шунингдек, бу тизимга ўтиш ташкилотларда ахборот ва технологик муҳитни яратиши маълум қилинди.

Тадбир доирасида «Visiology» МЧЖ томонидан ишлаб чиқилган янги «Visiology» таҳлил тизимининг тақдимоти бўлиб ўтди. Унда аён бўлишича, тизим ташкилот фаолиятига оид маълумотларни кўриб чиқиш ва таҳлил қилиш, турли йўналишлар бўйича тақдим этиладиган ҳисоботларни шакллантиришга қаратилган. Бундан ташқари, мутахассисларга корхонанинг барча бизнес жараёнлари, амалиётларни режалаштириш, амалга ошириш, рўйхатга олиш ва таҳлил қилиш учун зарур ишончли маълумотларни тақдим этади.

Семинар якунида давлат ташкилотлари фаолиятига ахборот-коммуникация технологияларини янада кенг жорий этиш истиқболлари муҳокама қилинди.

Ширин БАЙСЕНОВА.

BANK VA TADBIRKOR

Ёш фермерлар кўриги

Қашқадарёда «Ватанимиз тараққиёти учун барчамиз бирдек масъулмиз!» шиори остида ўтказилган «Ёш фермер» кўрик-танловининг республика босқичи бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Фермерлари кенгаши, Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон либерал-демократик партияси, Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси, Савдо-саноат палатаси, «Микрокредит-банк», «Агробанк» акциядорлик-тижорат банклари ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда Президентимиз раҳнамолигида кишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш, айниқса, фермерлик ҳаракатини ривожлантириш ва уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилаётган алоҳида эътибор юксак самаралар бераётгани таъкидланди.

Танловда қуйи босқичларда сараланган 18 ёшдан 35 ёшгача бўлган 39 нафар ёш фермер ижтимоий-иқтисодий соҳалардаги натижалари, янги иш ўрни яратиш, коллеж битирувчиларини тадбиркорлик ва фермерлик фаолиятига жалб қилиш, кишлоқ ёки маҳаллада ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш ва тегишли муаммоларни ҳал этиш бўйича ўз лойиҳаларини намойиш этди.

– Президентимизнинг 2012 йил 22 октябрдаги

«Ўзбекистонда фермерлик фаолиятини ташкил қилиш-ни янада такомиллаштириш ва уни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони соҳа ривожини янги босқичга кўтарди, – дейди **Ўзбекистон Фермерлари кенгаши раиси ўринбосари Фозилжон Қулматов**. – Бугунги кунда фермер хўжаликларининг 57 мингтасида қўшимча ишлаб чиқариш, кишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш, сервис хизмати кўрсатиш ва бошқа йўналишлар бўйича кўп тармоқли фаолият йўлга қўйилган. Жорий йилнинг 9 ойида фермер ҳамда деҳқон хўжа-

ликларини ривожлантириш ҳисобидан 112,8 минг янги иш ўрни ташкил этилган. Уларнинг аксарияти коллеж битирувчилари экани эътиборлидир.

Андижон вилоятидаги «Жонобод чорваси» кўп тармоқли фермер хўжалиги раҳбари Азизбек Даминов танловда олий ўринни қўлга киритди. Биринчи ўринни Қашқадарё вилоятидан «Фармонов Сайфулла Кенжаевич» фермер хўжалиги раҳбари Элбек Фармонов, иккинчи ўринни Сирдарё вилоятидан «Сарвиноз Собиржоновна Файзи» фермер хўжалиги раҳбари Наргиза Маманова ҳамда Бухоро ви-

лоятдан «Раҳим Шерхон» фермер хўжалиги раҳбари Шермат Раҳимов эгаллади. Учинчи ўрин Жиззах вилоятидан «Уста Сафар ота» фермер хўжалиги раҳбари Умиджон Қодирқулов, Хоразм вилоятидан «Йўлдош Мажид» фермер хўжалиги раҳбари Қуролбек Искандаров ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Кегейли туманидан «Худоёр Ахун» фермер хўжалиги раҳбари Баҳодир Адилчаевга насиб этди.

– Президентимиз раҳнамолигида биз, ёшларга яратиб берилаётган шароит ва имкониятлардан фойдаланиб, 2007 йилда чорвачилик

фермер хўжалигини ташкил қилдик, – дейди **олий ўрин соҳиби Азизбек Даминов**. – Фаолиятимизни дастлаб 10 бош қорамол билан бошлаганмиз. Кейинчалик хориждан зотли қорамоллар келтириб, наслини яхшиладик. Айни пайтда хўжалигимизда 157 бош чорва бор. Уларнинг ҳар бирдан кунига 28-30 литр сут соғиб олинади. Хўжалик қошидаги сутни қайта ишлаш цехида кунига 4 тонна сут қайта ишланиб, 6 турдаги сут ва сут маҳсулотлари тайёрланмоқда. Бундан ташқари, 25 асалари оиласи, 70 сотих ерда узум-зоримиз ҳам бор. Хўжалигимизда 22 киши иш билан таъминланган. Жорий йилда барча тармоқлар ҳисобидан жами 157 млн. сўм соф фойда олдик. Даромадимиз эвазига хўжалигимиз моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, тармоқлар ҳажмини янада кенгайтиришни режалаштирганмиз.

Тадбир доирасида фермер хўжаликларида етиштирилган кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари кўرғазмаси ташкил этилди.

Ғолиблар ташкилотчиларнинг диплом ва эсдалик совгалари билан тақдирланди.

Оилавий тадбиркорлик — фаровонлик омили

Президентимиз раҳнамолигида оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, уларнинг фаолиятини қўллаб-қувватлашга қаратилаётган алоҳида эътибор, яратилаётган имконият ва қулайликлар самарасида соҳа вакиллари сафи тобора кенгаймоқда. Фарғона вилоятида ҳам тадбиркорликнинг бу йўналишида катта ютуқларга эришаётган оилалар кўп.

Маҳаллани хусусий тадбиркорлик ва оилавий бизнесни ривожлантириш марказига айлантириш борасида кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Фуқаролар йиғинлари қошида тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга қўмаклашувчи маслаҳат марказлари ташкил этилган. Тадбиркорлик билан шуғулланиш истагида бўлган фуқароларга услубий ва амалий ёрдам кўрсатилаётир.

Қўштепа туманидаги «Янги дўкон» маҳалла фуқаролар йиғини кейинги йилларда янада чирой очиб, тобора замонавий қиёфа касб этмоқда. Бунда оилавий тадбиркорлик субъектларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Мазкур маҳалла фуқаролар йиғини хунармандлар юрти бўлган қадим Марғилон шаҳрига туташ ҳудудда жойлашган. Шу боис бу ерда хунармандлик, хусусий мулк ва оилавий тадбиркорлик қўлами кун сайин кенгаймоқда. Янгидан-янги ишлаб чиқариш, маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари ривож топмоқда.

Хунарманд уста Рўзимат Қодиров раҳбарлик қилаётган «Қурилиш мадад самара» оилавий корхонаси Халқ банкнинг туман бўлимида олган сармоя билан иш бошлаган. Бу ерда тайёрланаётган сўри, хонтахта, стол-стул, юмшоқ ва қаттиқ мебеллар тўплами қисқа муддатларда ўз харидорини топди. 20 га яқин ёш меҳнат қилаётган оилавий корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати, қулайли-

ги ва арзонлиги билан мижозлар эътиборини тортмоқда.

– Корхонамиз уй-рўзғор маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган, – дейди **Р.Қодиров**. – Айни пайтда фаолиятимизни янада кенгайтириш ва маҳсулот турини кўпайтириш устида иш олиб бормоқдамиз. Бу ишларимиз якунига етгач, яна ўндан зиёд янги иш ўрни яратилади.

Маҳалла фуқаролар йиғинида ўз фаолияти қўламини кенгайтириб, аҳоли фаровонлигига ҳисса қўшаётган бундай тадбиркорлар талайгина. Абдулла Қодиров, Носир Каримовлар оиласи ёғоч маҳсулотларини қайта ишлаш, Марҳабо Ҳақимова, Нигора Раҳимова, Шоҳиста Ғофурова, Дилором Худойбердиевалар оиласи атлас ва адрас тўқиш йўналишларида фаолият кўрсатиши фикримиз тасдиғидир.

– Жорий йилда ўттиздан ортиқ якка тартибдаги тадбиркор рўйхатга олинди, – дейди **«Янги дўкон» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Тўйчибой Отабоев**. – Маҳаллаимизда бўлган киши бу ерни тадбиркор, ишбилармон ва хунармандлар масканига қиёслайди. Чунки йиғинимиздаги 420 хонадон тадбиркорликнинг у ёки бу тури билан машғул. Кейинги йилларда ҳудудимизда атлас, адрас тўқиш, каштачилик, косибчилик, элита парда тикиш, гилам тўқиш, ёғочни қайта ишлаш, маиший хизмат кўрсатиш каби йўналишлар тобора ривожланмоқда.

Ёшлар тадбиркорлиги истиқболлари

Мамлакатимизда ёшларни тадбиркорлик соҳасига кенг жалб қилиш, уларнинг иштироки ва ташаббусларини рағбатлантириш борасида амалга оширилаётган изчил ишлар юксак самаралар бермоқда.

«Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Қашқадарё вилояти кенгаши томонидан Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси вилоят ҳудудий бошқармаси ва вилоят ҳокимлиги ҳамкорлигида илк бор ўтказилаётган «Ўзбекистонда ёшлар тадбиркорлиги: ҳолати ва истиқболлари» I республика ёш тадбиркорлар бизнес-форумининг вилоят босқичида бу алоҳида таъкидланди.

Ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш, уларнинг бандлигини таъминлаш, янги иш ўринлари яратиш ва бу борада барча давлат ва нодавлат ташкилотлар билан ижтимоий ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлаш мақсадида ташкил этилган бизнес-форумда 18 ёшдан 35 ёшгача бўлган 100 дан зиёд ёш тадбиркор қатнашди.

Иштирокчилар кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш, ёшлар тадбиркорлигини рағбатлантириш, корхонани рўйхатдан ўтказишда қўшимча афзалликлар, солиқ имтиёзлари ва тижорат банкларидан кредит олиш тартиби, ишлаб чиқарилган товарлар экспорти борасида янги, истиқболли таклифларини намойиш этди.

Шаҳноза Эрназарова ташаббускор ёш тадбиркорлардан. Истеъдодли дизайнер раҳбарлик қилаётган Қарши шаҳридаги «Шириноза» тикувчилик цехида 8 нафар хотин-қиз иш билан таъминланган. Шунингдек, 12 нафар ўқувчи тикувчилик сирларини ўрганмоқда.

– Либосларда миллий нақш намуналарини акс эттириш ва дунёга танитиш асосий мақсадимдир, – дейди **Шаҳноза**. – Бунинг учун машҳур дизайнерлар ишларини ўрганмоқдамиз. Бизнес-форумда тадбиркорлик фаолиятида зарур бўладиган иқтисодий ва ҳуқуқий билимларимизни янада оширдик.

Тадбирда иштирокчилар вилоятда ёшлар тадбиркорлигини ривожлантириш бўйича фаолият юритаётган давлат органлари билан ҳамкорлик қилиш, лойиҳалар самарадорлигини ошириш юзасидан маълумотлар олиш ва тажриба алмашиш имкониятига эга бўлди.

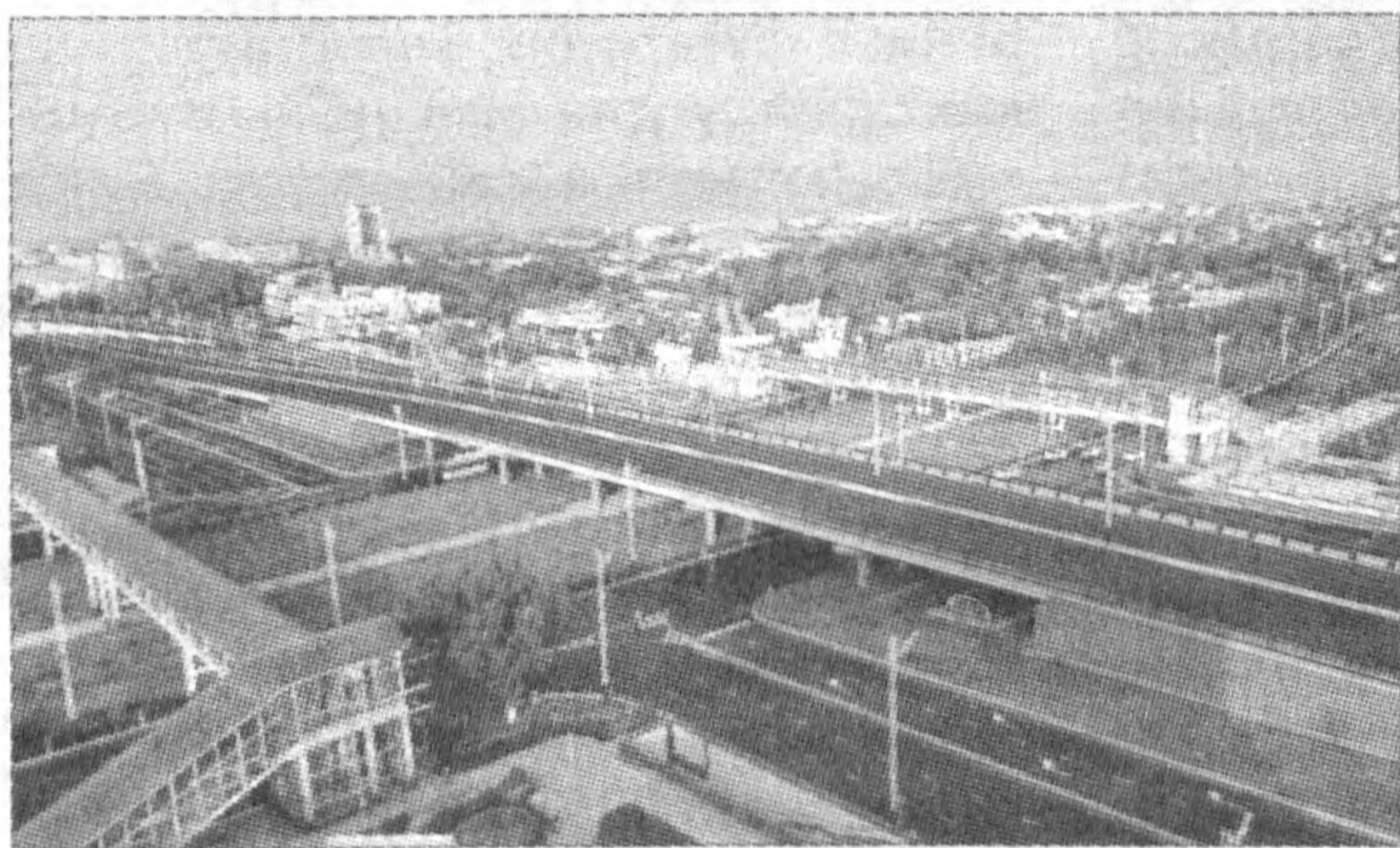
Сараланган 10 иштирокчи I республика ёш тадбиркорлар бизнес-форумининг мамлакат босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

BIZNES MULOQOTLAR

Йўллар сифатли таъмирланмоқда

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Республика йўл жамғармаси томонидан умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари ҳамда хўжаликлараро автомобиль йўллари таъмирлаш, қишлоқ жойлардаги автомобиль йўллари сифатини яхшилаш борасида амалга оширилган ишларга бағишланган матбуот анжумани ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси автомобиль йўллари тизими қарийиб 184 минг км. узунликдаги йўллардан ташкил топган. Шундан 42 654 км. дан иборат умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари молиялаштириш мазкур жамғарма маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

лабларига тўлиқ жавоб берадиган жами 1 032,6 км. даги кўчалар ва йўллар ҳамда янгидан барпо этилган йўл ўтказгичлар қурилиб фойдаланишга топширилди.

Бундан ташқари, республика бюджет ҳисобидан 2015 йилда шаҳар ва аҳоли пунктлари, кўчалар, ички хўжаликлараро йўллари таъмирлаш ишлари учун 123,4 млрд. сўм маблағ ажратилди. Келгуси йилда ушбу ишлар учун 125,3 млрд. сўм маблағ ажратилиши ва 1 177 км. автомобиль йўллари таъмирланиши кўзда тутилмоқда.

Тадбирда Президентимизнинг 2015 йил 6 мартдаги «2015-2019 йилларда инфратузилмани, транспорт ва коммуникация қурилишини ривожлантиришни жадаллаштириш тўғрисида»ги 2313-сонли Қарорига кўра, Ўзбек миллий автомагистралари таркибига кирувчи халқаро ва давлат аҳамиятидаги автомобиль йўллари қуриш ва реконструкция қилиш дастури асосида жами 2 699,8 км. автомобиль йўллари қуриш мўлжаллангани таъкидланди. Бунинг учун 1020 та йўл қурилиш техникалари харид қилиш режалаштирилган.

Ўтган давр мобайнида жамғарма йўллар тизимини такомиллаштириш ва ривожлантириш ҳамда йўлларнинг талаб қилинган меъёردаги техник ҳолати ва автомобилларни етарли даражада ўтказувчанлик қобилиятига эришишга йўналтирилган амалий ва молиялаштириш тадбирларини бажариб келмоқда.

2010-2014 йилларда жамғарма маблағлари ҳисобидан барча сифат талабларига тўлиқ жавоб берадиган 7 695,6 км. узунликдаги автомобиль йўллари, шаҳар кўчалари ва ички йўлларда қуриш, қайта қуриш ва таъмирлаш ишлари амалга оширилди. Шундан 1 474,1 км. шаҳар кўчалари ва намунавий лойиҳалар асосида қуриладиган қишлоқ массивларининг ички йўллари.

Жамғарманинг амалдаги даромадлари 2014 йилда 2 111,6 млрд. сўмни, харажатлари эса, 2 065,7 млрд. сўмни ташкил этди, дейди Республика йўл жамғармаси ходими Холмурод Жумабоев. Умумфойдаланувдаги автомобиль йўллари қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлаш ишларига 2014 йилда 2010 йилга нисбатан 3 бароварга кўп, шундан шаҳар кўчалари ва намунавий лойиҳалар асосида қуриладиган қишлоқ массивларининг ички йўллари 10 бароварга кўп маблағ йўналтирилди. Бунинг ҳисобига Фарғона, Қўқон, Урганч, Тошкент, Қарши, Шаҳрисабз, Самарқанд, Жиззах, Наманган, Андижон, Нукус шаҳарларида барча сифат та-

2015 йилда шаҳар ва аҳоли пунктлари кўчалари, ички хўжаликлараро йўллари таъмирлаш ишлари учун 123,4 млрд. сўм маблағ ажратилди. Келгуси йилда ушбу ишлар учун 125,3 млрд. сўм маблағ ажратилиши ва 1 177 км. автомобиль йўллари таъмирланиши кўзда тутилмоқда.

Шунингдек, анжуманда Республика йўл жамғармаси маблағларини шакллантиришда хорижий инвестициялардан самарали фойдаланилаётгани қайд этилди.

2016 йилда 512,9 км. узунликдаги автомобиль йўллари қуриш ва реконструкция қилиш кўзда тутилган бўлиб, бунга 1 трлн. 800 млрд. сўмдан зиёд маблағ сарфланиши режалаштирилган. Шундан Жаҳон банкининг 200 млн. АҚШ доллари миқдоридagi маблағи ҳисобидан Тошкент, Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятларида жами 376 км. узунликдаги маҳаллий аҳамиятдаги автомобиль йўллари тўлиқ таъмирланади.

Гулшан ЮСУПОВА.

Сармоявий ҳамкорлик

Президентимиз Ислам Каримов ташаббуси билан жорий йилнинг 5-6 ноябрь кунлари Тошкентда ўтказилган Халқаро инвестициявий форум «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамияти тизимидаги корхоналарни модернизациялаш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ташкил этиш, тармоққа хорижий инвесторларни янада кенг жалб этишда муҳим аҳамиятта эга бўлди.

Форумда «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамиятининг имкониятлари билан яқиндан танишган хорижий инвесторларда Тошкент механика заводи фаолияти катта қизиқиш уйғотди. Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 30 апрелдаги «Тошкент механика заводи» акциядорлик жамияти фаолиятини янада ривожлантириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисидаги Қарорига мувофиқ мазкур корхонада тўрт йўналишда 38 лойиҳани амалга ошириш белгиланган. Шундан 14 лойиҳа юк ва йўловчи вагонлари, совутгич ва контейнерлар, бутловчи қисмлар ишлаб чиқариш каби йўналишларга тааллуқли. Энг муҳими, ташкил этиладиган ишлаб чиқариш қувватларига 2018 йилнинг 1 январига қадар солиқ ва божхона имтиёзлари қўлланилади.

«Ўзбекистон темир йўллари» ва Франциянинг «Alstom» компанияси билан асинхрон тортишли электр двигателлари, Германиянинг «Teichmann Group» компанияси билан юк кўтариш машиналари кранлари ва механизмларини модернизация қилиш, тиклаш ва ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш юзасидан имзоланган меморандумларга мувофиқ мазкур инвестиция лойиҳалари Тошкент механика заводи базасида амалга оширилади.

Ҳозирги кунда инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш бўйича ишчи гуруҳлари ташкил этилган бўлиб, 2016 йилда инвестиция лойиҳаларининг лойиҳа-смета хужжатла-

рини ишлаб чиқиш, бино ва иншоотларни реконструкция қилиш, муҳандислик-транспорт коммуникацияларини улаш, кўшма корхона ташкил қилиш бўйича хужжатларни тайёрлаш ва битим имзолаш кўзда тутилган.

Форум доирасида «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамияти билан Хитой Халқ Республикасининг «ХСМГ» компанияси ўртасида «Урганч экскаватор заводи» акциядорлик жамиятининг 44,4 фоиз улушини сотиб олиш юзасидан англалашув меморандуми

иккита «Тальго» русумидаги поездни харид қилиш юзасидан шартнома имзоланди.

Янги поездларда аввалгилардан фарқли равишда йўловчи вагонларини яна иккитага кўпайтириш кўзда тутилган, дейди «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамиятининг юқори тезликдаги йўловчи поездлар ҳаракатини ташкил этиш ва фойдаланиш бошқармаси бошлиғи Олим Қурбонов. Натижада икки локомотив, ўн йўловчи вагони ва вагон-ресторандан иборат янги

имзоланди. Аини пайтда «Ўзбекистон темир йўллари» мутахассислари хитойлик инвесторлар билан ахборот алмашинувини йўлга қўйган.

2011 йилда Тошкент – Самарқанд йўналишида Испанияда ишлаб чиқарилган, икки локомотив, саккиз йўловчи вагони ва вагон-ресторандан иборат юқори тезликда ҳаракатланувчи «Afrosiyob» электропоезди қатнови йўлга қўйилган эди. Ўтган даврда ушбу замонавий поезд йўловчиларнинг узоғини яқин қилишда энг оммабоп транспорт воситаларидан бирига айланди. «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамияти ва испаниялик ишлаб чиқарувчилар ўртасида яна

поездда жами 287 йўловчини ташиш мумкин бўлади. Темир йўллари электрлаштириш кўлами кенгайиши ҳамда юқори тезликда ҳаракатланувчи поездлар сонининг ортиши нафақат Тошкент, Самарқанд, Қарши шаҳарларида, балки бошқа ҳудудларда ҳам йўловчи ташувларини энг замонавий талаблар даражасида ташкил қилиш имконини беради.

Инвестициявий форум доирасида «Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик компанияси хорижлик инвесторлар билан умумий қиймати қарийиб 53 млн. долларлик англалашув меморандумлари ва шартномалар имзолади.

Ў.А.

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2015 йил 1 декабрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгиледи:*)

1 Австралия доллари	1977,01	1 Канада доллари	2056,09	1 Норвегия кронаси	316,14	1 евро	2927,88
1 Англия фунт стерлинги	4133,62	1 Хитой юани	430,02	1 Польша злотийси	682,15	10 Жанубий Корея вони	23,78
1 Дания кронаси	390,43	1 Кувайт динари	9029,94	1 Сингапур доллари	1947,21	10 Япония иенаси	224,14
1 БАА дирҳами	748,99	1 Россия рубли	41,52	1 СДР	3777,88	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АҚШ доллари	2750,43	1 Украина гривнаси	115,15	1 Туркия лirasи	940,06		
1 Миср фунти	351,27	100 Ливан фунти	182,67	1 Швеция кронаси	314,76		
1 Исландия кронаси	20,74	1 Малайзия ринггити	646,10	1 Швейцария франки	2669,28		

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма курсаткичи:

1 USD ▲ 2750,43 – (2735,74) | 1 EUR ▼ 2927,88 – (2931,67) | 1 GBP ▼ 4133,62 – (4150,12) | 10 JPY ▲ 224,14 – (222,04)

SUG'URTA BOZORI

Мақсад — хизматларни оммалаштириш

«Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компанияси томонидан мажбурий ва ихтиёрий суғурта турлари бўйича сифатли ва ишончли суғурта хизматларини тақдим этиш бўйича олиб борилаётган ишларга бағишланган матбуот анжумани ташкил этилди.

Маълумки, суғурта хизматлари аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга қўшимча асослар яратади. Шу боис бугунги кунда юртимизда суғурта хизматларининг кенг доираси, жумладан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти, фуқаролар соғлиғи, уларнинг мол-мулки суғуртаси бўйича хизматлар тақдим этувчи суғуртачиларнинг бутун тармоғи фаолият юритмоқда.

Улар орасида юқори устав жамгармасига эга (60 млн. АҚШ доллари эквивалентида) «Ўзбекинвест» компанияси ўтган даврда халқаро суғурта бозоридаги фаол иштироки, ҳудудий тармоқларни ташкил этиш, хизматлар сифатини ошириш, андеррайтинг сиёсатини пухта олиб бориш ва кадрлар тайёрлашга катта эътибор қаратиб, ўзининг халқаро ва миллий суғурта бозоридаги мавқеини мустаҳкамлаб олди.

Айни пайтда компания ҳудудий бўлинмалари сони 145 та, шундан 14 таси ҳудудий филиал ва 131 таси суғурта бўлимини ўз ичига олади.

Суғуртада барқарорлик мижозлар ишончи билан юксалиб боради. Тадбирда таъкидланганидек, компаниянинг бугунги нуфузи ҳам биринчи галда суғурта бадалларини ўз вақти-

да тўлаш кафолатининг амалдаги тўлиқ ижроси билан юзага келмоқда.

Жорий йилнинг 10 ойи давомида компания томонидан жами 52,4 млрд. сўм суғурта мукофоти йиғилиб, 9,8 млрд. сўм суғурта қопламаси тўланди. 2015 йилги Инвестиция дастурига киритилган 67 та лойиҳа бўйича умумий қиймати 15,1 трлн. сўмлик суғурта ҳимояси тақдим этилди. Шунингдек, маҳаллий экспортчиларнинг мулкрий манфаатларини комплекс суғурталаш бўйича 134,9 млрд. сўмлик, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспорт шартномаларини суғурталаш бўйича 105,1 млрд. сўмлик суғурта хизматлари кўрсатилди.

Анжуманида «Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги, «Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги, шунингдек, 2015 йилнинг 27 ноябридан кучга кирган «Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги Қонунларнинг мазмун-моҳияти, уларни амалиётда татбиқ этиш самаралари хусусида атрофлича тўхталинди.

«Кексаларни эъзозлаш йили» Дав-

лат дастурининг тегишли бандлари бўйича компания томонидан амалга оширилган чора-тадбирлар сарҳисоб қилинди. Унга кўра, журналистлар муассасанинг катта авлодни бахтсиз ҳодисалардан суғурта қилиш бўйича амалиётга киритган «Эътибор» номли янги суғурта маҳсулотини ҳамда уруш ва меҳнат фахрийларини маънавий ва моддий қўллаб-қувватлашга қаратилган тадбирлари салмоғи билан таништирилди. Айни пайтда суғурта хизмати тўловининг электрон усуллари «Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурталаш», «Бахтсиз ҳодисалардан суғурталаш», «Ихтиёрий тиббий суғурта», «Ихтиёрий мулк суғуртаси» каби 10 турдаги суғурта маҳсулотлари бўйича амалга оширилаётганидан бохабар этилди.

Бундан ташқари, «Ўзбекинвест» тизимида транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича «SMS-хабар» хизмати жорий этилган. Бунда компания мижозларга янада қулайлик яратиш мақсадида Android ва IOS телефонлари учун ўз веб-сайтининг мобиль иловасини ишга туширган.

Тадбирда компания бошқаруви, таркибий тузилмалари, махсуслаштирилган шўъба корхоналари ҳамда Тошкент шаҳридаги филиалларидаги раҳбар-ҳодимлари иштирок этди. Унда компания мутахассислари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари юридик ва жисмоний шахслар ўртасида суғурта турларини янада оммалаштириш юзасидан ўзаро фикр-мулоҳаза алмашишди.

Эъзоз КАМОЛОВА.

Компаниянинг инвестициявий фаолияти

Миллий матбуот марказида «Ўзгросуғурта» акциядорлик жамиятининг инвестициявий салоҳиятига бағишланган анжуман ўтказилди.

Мамлакатимиз иқтисодиётидаги таркибий ўзгаришларда инвестиция жараёнини фаоллаштириш, инвестиция ресурслари, жумладан, корхоналар, ташкилотлар, аҳоли жамғармаларини тўлароқ жалб этиб, уларни иқтисодиётнинг устувор тармоқларига йўналтириш асосий вазибалардан саналади. Бу жараён суғурта тизимида компанияларда йиғилган суғурта захираларини иқтисодиётга инвестиция киритиш орқали амалга оширилади. Жорий йилнинг январь ҳолатига кўра, бу кўрсаткич, яъни жами суғурта компанияларининг инвестиция портфели қарийб 595 млрд. сўмни ташкил этди.

— Суғуртада инвестиция фаолиятининг юритилиши, ўз навбатида, суғурта компанияларининг даромадини ошириб, молиявий ҳолатининг яхшиланишига, пировардида эса, суғурта хизматлари таннархининг пайсаяиши ҳамда тўлов қобилиятининг мустаҳкамланишига хизмат қилади, — дейди «Ўзгросуғурта» АЖ Суғурта захиралари ва иқтисодий таҳлил департаменти бош менежери Ихтиёр Нурмухаммедов. — Жамият ташкил этилганидан буён унинг устав капитали 13,4 ба-

раварга оширилиб, бугунги кунда 26,8 млрд. сўмга етказилди. Жорий йилнинг ўтган даврида компания инвестицияларининг 1,9 млрд. сўми қишлоқ хўжалигига, 9,65 млрд. сўми хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга, 3,2 млрд. сўми эса, кичик бизнес ва тадбиркор аёллар фаолиятини молиялаштиришга йўналтирилди. Ушбу маблағларнинг 60 фоизидан ортиғи тижорат банкларида молиявий ресурсларнинг шаклланишига ва шу орқали аҳоли ҳамда хўжалик субъектларининг кредит маблағларига бўлган эҳтиёжларини қондиришга жалб этилди.

Анжуманда «Ўзгросуғурта» акциядорлик жамияти томонидан Давлатимиз раҳбарининг 2015 йил 28 апрелдаги «Иқтисодиётда хусусий мулкнинг улуши ва аҳамиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 2340-сонли Қарорига мувофиқ, устав фондидаги 24,6 фоиз давлат улушини сотиш чоралари кўрилатгани, бунда хорижий ҳамкорларга жамиятнинг молиявий-иқтисодий кўрсаткичлари, ривожланиш истиқболи ва бугунги салоҳияти, шунингдек, мамлакатимизда суғурта соҳасида иш юритиш борасидаги

қонунчилик талаблари интерактив усулларда намоиш этилаётгани хусусида сўз юритилди.

Матбуот анжуманида жорий йилнинг 5-6 ноябрь кунлари пойтахтимизда ўтказилган Халқаро инвестициявий форум доирасида «Ўзгросуғурта» акциядорлик жамияти Германия ва Жанубий Кореянинг йирик компаниялари билан англашув меморандуми имзолагани, келгусида хорижий инвесторлар томонидан маблағ киритилиши халқаро талабларга жавоб берадиган сифатли суғурта маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва хизматлар сифатини оширишга хизмат қилиши қайд этилди.

Тадбир сўнггида компания раҳбарияти 2016 йилдан суғурта фаолиятининг яна бир йўналиши — ҳаёт суғуртаси бўйича шуғулланишини, айни пайтда унинг тузилмавий таркибини ташкил этиш бўйича ишлар олиб борилаётганини маълум қилди. «Ушбу фаолиятни компания негизда янги шўъба корхона сифатида ишга тушириш режалаштирилган. Бу келажакда компаниянинг узоқ муддатли ички инвестиция манбаларини янада шакллантиришга хизмат қилади», — дейди И.Нурмухаммедов.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

Суғуртада маркетинг: ўзаро тажриба алмашув

Тошкент шаҳридаги Сингапур менежментни ривожлантириш институтида маркетинг бўйича халқаро анжуман бўлиб ўтди.

Унда мамлакатимиздаги бир қатор компания ва ташкилотлар вакиллари ўз фаолиятларига доир маркетинг стратегиялари акс эттирилган тақдимотли чиқишлари билан қатнашишди.

Анжуманда «Kafolat sug'urta kompaniyasi» акциядорлик жамиятининг маркетинг ва сифат назорати департаменти бош менежери Нилуфар Баҳодирхонова ҳам иштирок этиб, «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» АЖда маркетинг фаолиятининг ташкил этилиши мавзусида чиқиш қилди.

— Бозор иқтисодиёти шароитида ҳар бир савдо субъекти сотиш сегментида фаолият кўрсатишнинг умумий талаблари, тартиб-қоидаларини акс эттирувчи сиёсатни ишлаб чиқишга эҳтиёж сезади, — дейди Н.Баҳодирхонова. — Кучли рақобат муҳити маҳсулотларни самарали сотишни таъминлаш маркетинг тизимининг барча усул ва воситаларидан оптимал даражада фойдаланишни тақозо этади. Одатда, ушбу масалани ижобий ҳал этиш савдо корхонасида мукамал маркетинг сиёсатини ишлаб чиқиш орқали амалга оширилади. Мазкур тадбирда иштирокчиларни компаниямизнинг маркетинг фаолияти билан таништириш баробарида ушбу йўналишда бизга турдош муассасаларда олиб борилаётган саъй-ҳаракатлардан бохабар бўлдим. Компанияларда маркетингни юритишнинг янги босқичлари жаҳон тажрибаси асосида тақдим этилганлиги ҳам барчамизга манзур бўлди.

Анжуман Президентимизнинг 2015 йил 24 апрелдаги «Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 4720-сонли Фармонида мувофиқ ташкил этилиб, унда ижтимоий маркетинг, корпоратив бренд ва компанияни ҳисобга олиш, истеъмолчи хулқ-атвори, ҳудудий маркетинг ва бошқа масалалар бўйича муҳокамалар бўлиб ўтди.

Тадбир сўнггида иштирокчиларга сертификатлар топширилди.

Назира МАВЛОНОВА.

ТАҲЛIL

Ўзбекистонда кичик бизнес ривож: 2015 йил 9 ойлик якуни натижалари

Жадвал.

Кичик бизнеснинг ЯИМдаги улуши ўсиши

Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси берган маълумотларга кўра, 2015 йил январь-сентябрь ойларида кичик бизнеснинг Ўзбекистон ялпи ички маҳсулотидаги солиштирма улуши 53,6 фоизга тенг бўлди. Ушбу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврида 52,9 фоизни ташкил этган бўлиб, 0,7 фоизли бандга ўсган. ЯИМни ишлаб чиқаришда кичик бизнес улуши ўсиб бормоқда: агар ушбу кўрсаткич 2010 йил 9 ойи давомида 48,5 фоизни ташкил этган бўлса, ҳисобот даврида бу рақам 5,1 фоизли бандга ортган. Бундай ижобий натижага ЯИМ даражаси ошиши ёрдамида эришилмоқда. Жорий йилнинг январь-сентябрь ойларида ЯИМ ўсиш ҳажми 2010 йил январь-сентябрдаги ўсиш ҳажмидан 47,8 фоизга кўпайган.

Иқтисодий тармоқларида кичик бизнес

Кичик бизнеснинг ЯИМдаги улуши ортишини унинг иқтисодий тармоқларидаги ўрни мустаҳкамланаётганлиги билан ифодалаш мумкин. Хусусан, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилиши

ажратиш, 82,7 мингтаси якка тартибдаги тадбиркорликни ривожлантириш, 176 мингтаси касаначиликни ташкил этиш, 112,8 мингтаси фермер ҳамда деҳқон хўжаликларини ривожлантириш ҳисобидан ташкил қилинди.

Алоҳида тармоқларда иш билан банд аҳоли сонининг кўпайиши натижасида кичик бизнес соҳасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 4609-сонли Фармонида мувофиқ шу йилнинг тўққиз ойида озиқ-овқат, енгил саноат, чарм маҳсулотлари ва қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган кичик корхоналарда 7 мингдан зиёд қўшимча янги иш ўрни яратилди.

Касб-хунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш тизимини, хусусан, касб-хунар коллежи ўқувчиларининг ишлаб чиқариш амалиётини ташкил этиш асосида янада такомиллаштириш чора-тадбирлари 370,5 минг битирувчини иш билан таъминлаш имконини берди.

Кичик бизнесда иш билан банд 10,1 млн. нафар аҳолининг 2,2 млн. нафари кичик корхона ва микрофирмаларда, 7,9 млн. нафари якка тартибдаги тадбиркорлик тармоғида меҳнат қилмоқда.

1-диаграмма.

да кичик бизнес улуши 34,1 фоизга ортиб, 2014 йилнинг шу даврида 31,1 фоизни ташкил қилганди. Пуллик хизматдаги улуши 49,3 фоиз (2014 йил 9 ойида 47,0 фоиз), чакана савдо айланмасидаги улуши 86,8 фоиз (86,3 фоиз)га тенг бўлди.

ЯХМда кичик бизнес улуши

Республикамизнинг барча ҳудудларида кичик бизнеснинг ялпи ҳудудий маҳсулотлари (ЯХМ) ишлаб чиқарилишидаги улуши ўсди. Энг катта улуш Самарқанд вилоятида қайд этилиб, жорий йилнинг 9 ойи давомида 83,7 фоизни ташкил этди (2014 йилнинг шу даврида 83,4 фоиз эди).

Аҳоли бандлигидаги улуши

2015 йил январь-сентябрь ойларида кичик бизнесда аҳоли бандлиги 10 111,9 минг нафарни ёки республика иқтисодиётидаги иш билан банд аҳолининг 77,5 фоизини ташкил этди. Ушбу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 308 мингга кўпайган (2014 йил 9 ойи давомида кичик бизнесда 9803,9 минг нафар аҳоли иш билан таъминланган эди).

Иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш Дастури доирасида жорий йилнинг 9 ойи давомида 748,7 минг янги иш ўринлари ташкил этилди. Иш ўринларининг 451,6 мингтаси қишлоқ жойларига тўғри келди (ёки умумий ҳисобнинг 60,3 фоизи). Яратилган иш ўринлари умумий сонининг 163,7 мингтаси мақсадли дастурларни амалга ошириш, 213,5 мингтаси кичик корхоналар ва микрофирмаларга тижорат банклари томонидан кредит

Кичик бизнесда аҳоли бандлиги ўсиши, минг киши ҳисобида

	2011 й. 9 ой	2012 й. 9 ой	2013 й. 9 ой	2014 й. 9 ой	2015 й. 9 ой
Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликда банд аҳоли сони	8 828,9	9 218,7	9 459,0	9 803,9	10 111,9
Кичик корхона ва микрофирмаларда банд аҳоли сони	2 435,9	2 380,1	2 328,5	2 351,5	2 245,1
Якка тартибдаги иш билан банд аҳоли сони	6 393,0	6 838,6	7 130,5	7 452,4	7 866,8

лежлари битирувчиларини тадбиркорликка кенг миқёсда жалб қилиш ҳамда уларнинг бизнес лойиҳаларини молиялаштириш масаласига жиддий эътибор қаратилмоқда. Жорий йил январь-сентябрь ойларида ушбу мақсадда 228,2 млрд. сўм миқдоридagi кредитлар ажратилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,4 баробар кўп кўрсаткич қайд этилди.

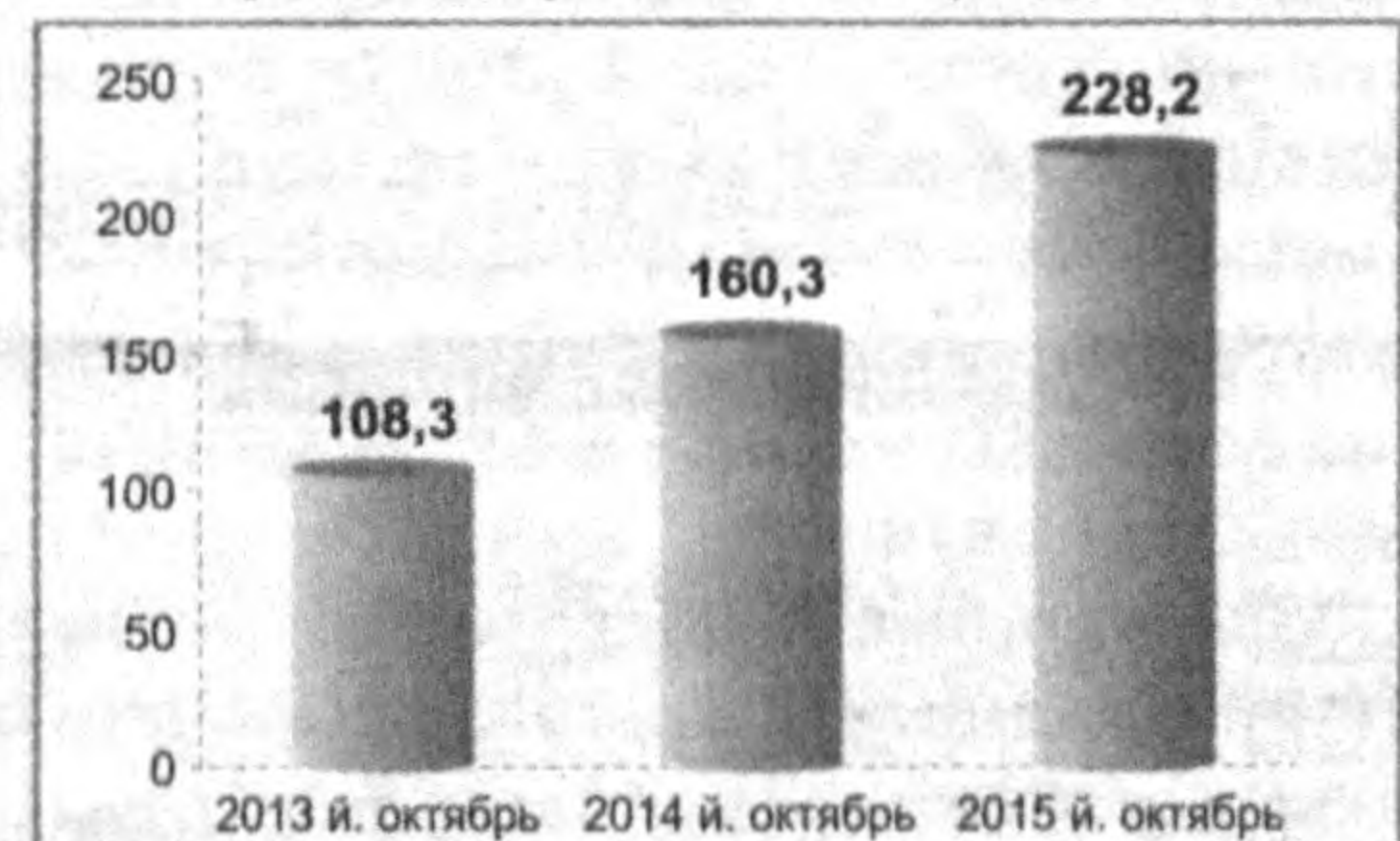
2-диаграмма.

Тижорат банклари томонидан кичик бизнесга ажратилган кредитлар

3-диаграмма.

Тижорат банклари томонидан касб-хунар коллежлари битирувчиларига ажратилган кредитлар

Ишбилармонлик муҳитини яхшилаш бўйича олиб борилаётган ислохотлар

Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари дастури доирасида жорий йилнинг ўтган даврида тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва кафолатларини кучайтиришни назарда тутадиган норма ва тартиб-таомилларни жорий этиш, тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишда бюрократик тартиб-таомилларни қисқартириш ва кичик бизнесни ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш механизмларини кенгайтириш ишлари амалга оширилди.

«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтиришга, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга қаратилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни мазкур Дастури амалга оширишда муҳим ҳужжат бўлиб хизмат қилди. Ушбу қонунга кўра, тадбиркорлик субъектлари фаолиятининг деярли барча жиҳатларига дахлдор 40 дан ортиқ қонун ҳужжати ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Экспорт-импорт операцияларини амалга оширишда талаб этиладиган ҳужжатлар рўйхати қонун асосида тасдиқланди ва мазкур рўйхатда кўзда тутилмаган қўшимча ҳужжатларни талаб қилиш тақиқланди. Белгиланган тартиб-

га мувофиқ, якка тартибдаги тадбиркорларга юридик шахсни ташкил этмасдан фаолият турига қараб, биттадан унчагина ишчи ёллаш ҳуқуқи берилди.

«ЎзРТХБ» акциядорлик жамиятининг махсус ахборот портали орқали электрон савдолар ёрдамида тадбиркорлик субъектларидан зарур товарларни (ишлар, хизматлар) давлат томонидан харид қилишни ташкил этишнинг соддалаштирилган тартиби жорий этилди. Шу йилнинг тўққиз ойи якунларига кўра, давлат харидлари бўйича ўз товар ва хизматларини етказиб бериш учун аккредитациядан ўтган кичик бизнес субъектлари умумий сони 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,7 баробар кўпайди ҳамда 35,6 минг субъект ёки давлат харидлари иштирокчилари умумий сонининг 98,1 фоизини ташкил қилди.

Хусусий тадбиркорларнинг хомашё ресурсларидан фойдаланиш механизмлари соддалаштирилган самарасида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан биржа савдолари орқали сотилган маҳсулотлар ҳажми 18,4 фоиз кўпайди ва қиймати 1 423,3 млрд. сўмни ташкил қилди. Улар 3 347,7 млрд. сўмлик маҳсулот харид қилди ва бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига қараганда 6,5 фоизга ўсди.

Ишбилармонлик муҳитини шакллантириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ривожлантиришни янада кучайтириш борасида амалга оширилган чора-тадбирлар жорий йилнинг тўққиз ойида 21,4 мингга янги кичик бизнес субъектини ташкил этиш имконини берди (бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6 фоиз кўпдир). Саноат ва бошқа ишлаб чиқариш тармоқлари (умумий кўрсаткичнинг 35,9 фоизи), савдо ва умумий овқатланиш (30,2 фоиз) ҳамда қурилиш соҳасида (11,5 фоиз) нисбатан кўп кичик бизнес субъекти ташкил этилди.

Иқтисодиётда давлат иштирокини янада қисқартириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 28 апрелдаги «Иқтисодиётда хусусий мулкнинг улуши ва аҳамиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори билан давлат акцияларининг 411 пакети ва хўжалик жамиятлари улуши, шунингдек, 836 бўш турган ва фойдаланилмаётган объектлар, жумладан, 512 объект инвестиция мажбуриятларини қабул қилиш шарти билан «ноль» харид қиймати бўйича ошқора савдоларда сотиш чоралари тасдиқланди.

Ўтган даврда давлат акцияларининг 204 пакети савдога қўйилди, улардан хусусий мулкдорларга акцияларнинг 38 пакети сотилди. 324 бўш турган ва фойдаланилмаётган давлат мулки объектларининг 88 таси ошқора савдоларда сотилди. Оммавий ахборот воситаларида «ноль» харид қиймати бўйича сотувга қўйилган 512 объектга доир танлов савдоларини ўтказиш шартлари эълон қилинди ва бирламчи савдолар якунига кўра, 490 объект 11,7 млн. доллар ва 559,6 млрд. сўм миқдоридa инвестиция киритиш шарти билан сотилди.

Давлат мулкнинг фойдаланилмаётган объектларидан ўтказилган инвентаризация натижаларига кўра, хусусий тадбиркорлик субъектларига нотураб жой фондининг 17,8 мингга фойдаланилмаётган биноси ижарага берилди.

STATISTIKA

ЎЗРТХБда сотувга қўйилган товарларнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

	07-09/ 11-09	14-09/ 18-09	21-09/ 25-09	28-09/ 02-10	05-10/ 09-10	12-10/ 16-10	19-10/ 23-10	26-10/ 30-10	02-11/ 06-11	09-11/ 13-11	16-11/ 20-11	23-11/ 27-11
Пахта ёғи, сўм/т	2 692 930	2 715 299	2 693 000	2 693 000	2 693 000	2 907 344	2 948 801	2 948 801	2 907 303	2 907 320	2 907 320	2 905 477
Бугдой уни олий нав, сўм/т	1 300 730	1 278 176	1 263 386	1 238 926	1 246 684	1 267 686	1 260 173	1 245 537	1 245 537	1 266 365	1 266 365	1 273 476
Бугдой уни биринчи нав, сўм/т	900 441	890 426	894 751	915 322	886 521	895 702	894 865	919 800	882 746	893 266	893 266	897 519
Бугдой, ем учун 4 класс	583 401	583 401	583 401	583 401	583 401	656 000	654 308	565 654	565 654	565 654	565 654	583 839
Бугдой, ем учун 5 класс	542 408	542 408	556 336	557 149	557 149	549 713	562 661	564 165	564 165	564 165	564 165	581 470
Шакар	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900
Бензин АИ-80, сўм/т	3 804 060	4 089 941	3 887 705	3 822 405	4 073 304	3 688 694	3 510 161	3 432 937	4 049 934	4 310 965	4 310 965	3 855 841
Бензин АИ-91, сўм/т	3 547 739	4 324 128	3 725 105	4 406 808	4 406 808	4 406 808	3 582 136	3 913 883	5 250 400	5 570 700	5 570 700	5 570 700
Дизель ёнилғиси, сўм/т	4 517 709	4 287 014	4 271 580	4 050 994	4 393 901	4 001 809	3 976 873	4 003 749	4 331 826	3 916 883	3 916 883	3 726 718
Суялтирилган газ, сўм/т	2 615 189	2 469 720	2 655 525	2 566 374	2 191 876	2 102 151	1 916 211	1 803 992	2 337 062	2 079 021	2 079 021	2 381 907
Сояли шрот, сўм/т	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000
Пахта чигити шроти, сўм/т	493 970	535 484	549 600	547 822	601 797	617 120	626 805	616 489	616 193	623 144	623 144	618 289
Пахта чигити шелухаси, сўм/т	236 085	256 409	258 814	258 226	285 089	293 326	292 961	290 577	285 145	293 370	293 370	294 058
Азот-фосфорли ўғит (қолда), сўм/т	728 761	728 800	728 800	728 800	728 800	728 800	728 800	776 160	776 160	795 600	795 600	795 600
Аммофос 44:10, сўм/т	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000
Кальцийланган сода (қолда), сўм/т	1 539 364	1 627 897	1 603 337	1 878 435	2 486 259	2 486 259	2 486 259	1 791 291	1 640 231	1 444 168	1 444 168	1 496 211
Сульфат аммонияси (уюм), сўм/т	324 512	324 383	324 380	324 373	324 372	324 376	324 372	324 372	324 372	324 400	324 400	324 373
Суперфосфат (уюм), сўм/т	399 732	399 732	399 732	399 732	399 732	399 732	481 668	481 668	481 668	481 953	481 953	481 953
Арматура (СТ25-35ГС), сўм/т	2 777 827	2 777 827	2 911 516	2 911 516	3 126 540	3 126 540	3 153 629	3 153 629	3 153 629	2 907 454	2 907 454	2 935 195
Қурилиш битуми, сўм/т	2 343 714	2 604 518	3 500 000	3 500 000	2 556 027	2 722 091	3 324 571	2 394 611	2 538 507	2 544 704	2 544 704	2 538 829
Мис катанкаси, сўм/т	22 721 013	22 721 013	22 721 013	22 721 013	22 721 013	22 721 013	22 721 013	22 721 013	32 685 754	32 685 754	32 685 754	32 685 754
Полиэтилен (F-0120), сўм/т	9 785 248	9 785 248	11 815 847	11 815 847	11 815 847	12 513 142	12 513 142	12 513 142	12 513 142	13 071 637	13 071 637	13 071 637
Қўмир (2 БОМСШ 0-50), сўм/т	125 293	101 100	106 344	154 671	154 671	154 671	133 777	126 343	126 343	110 490	110 490	110 490
Цемент (М-400 Д-20), сўм/т	370 985	364 367	367 508	364 928	362 144	334 966	381 429	381 429	243 674	235 430	235 430	225 961
Шифер 8 тўлқинли, сўм/лист бирлигида	24 153	24 283	24 418	23 167	23 531	23 809	24 403	24 654	20 188	19 607	19 607	19 866

DUNYOGA NIGOH

Европа Иттифоқи депозитлар суғуртаси ягона фондини ташкил этади

Европа комиссияси жорий ҳафтада депозитлар ҳимоясини мустаҳкамлаш ва истиқболда банк таваккалчилигини камайтириш бўйича янги чора-тадбирлар ҳужжати тақдимотини ўтказди.

Қўшимча чора-тадбирлар яқинда кузатилган инқироз ҳолатларидан сўнг ишлаб чиқилди, яъни кузатишлар натижасида йирик иқтисодий ва молиявий силкинишлар жараёнида банк тизимига нисбатан ишонч сусайиш мумкинлиги аён бўлди. Еврокомиссия томонидан тақдим этилаётган қонун лойиҳасида омонатлар еврохууд миқёсида кафолатланиши назарда тутилмоқда.

«Европа комиссиясининг таклифи депозитлар суғуртасининг миллий механизмига асосланади. Бир вақтнинг ўзида биз банк тизимида таваккалчилик даражасини пасайтириш ва банклараро ҳамда суверенлар ўртасидаги алоқани сусайтириш бўйича узоқ муддатли дастурларни қабул қилмоғимиз лозим», – дейди ЕК Бош президенти Валдис Домбровскис.

Еврохууд банкларида омонатчилар учун жорий этилган омонатларни кафолатлаш тизими ўзгаришсиз қолади: омонатларни суғурталаш миқдори 100 минг еврогача бўлиб қолади.

Депозитларни суғурталаш тузилмаси бир неча йиллар давомида шакллантирилмоқда. Биринчи босқич жараёнида омонатларни миллий суғурта тузилмаларида қайта суғурталаш ислохоти амалга оширилган бўлса, кейинги босқичда биргаликда суғурталаш тизими, яъни таваккалнинг суғуртачи ва суғурталанувчи ўртасида тақсимланиши амалиёти татбиқ этилди.

Якуний босқичи 2024 йилдан бошлаб ишга туширилиб, депозитларни бутунлай суғурталаш тизимини ўз ичига олиши белгиланган.

Электрон ҳамён салмоғи

Электрон ҳамёнлар салмоғи кундан-кунга ортиб бориб, 2019 йилга бориб оммавийлиги бўйича кредит ва дебет карталаридан кейинги ўринда туради ҳамда интернет орқали амалга ошириладиган харидлар тўлови учун энг кенг тарқалган воситага айланади.

саноатида илгари молия масаласи билан шуғулланмаган компанияларнинг фаоллашуви кузатилди, масалан, «Apple» «Apple Pay» дастурини, «Samsung» «Samsung Pay» ва «Google Android Pay» дастурини ишга туширди. Бундай янгилар тўловлар соҳасининг фаол ривожланаётганидан далолатдир.

Бу ҳақида «World Pay» компаниясининг «Global Payments Report» тадқиқотчилари маълум қилишди.

Таҳлилчилар ушбу муддатга бориб электрон ҳамёнлар орқали амалга ошириладиган тўловлар ҳажми 647 млрд. АҚШ долларини, кредит ва дебет карталари ёрдамида юритиладиган трансакциялар ҳажми 577 млрд. ва 412 млрд. АҚШ долларини ташкил этишини башорат қилмоқда.

Бундан бир неча муддат илгари электрон ҳамёнлар «Alipay» (Alibaba) ва «PayPal» (eBay) сингари ретейлер компанияларнинг бир қисми эди. Молия бозорида Visa «Checkout», «MasterPass» ва «Chase Pay» сингари тўлов тизимлари юзага келгач эса, уларнинг дастурий маҳсулотлари ёрдамида исталган онлайн-дўконда тўлов учун фойдаланиш имконияти мавжуд бўлди. Шунингдек, тўловлар

Умуман олганда, тадқиқотда қайд этилишича, 2019 йилга бориб муқобил тўлов турининг улуши умумий ҳисобда 55 фоизни ташкил этади. Ҳужжатда келтирилишича, ўтган йили Шимолий Америкада муқобил тўлов турининг улуши 28 фоизга, Европа, Яқин Шарқ ва Африкада 49 фоизга, Осиё Тинч океани ҳудудида 58 фоизга, Лотин Америкасида 25 фоизга тенг бўлган эди.

«WorldPay» берган маълумотларга кўра, электрон тижоратнинг глобал бозордаги ҳажми жорий йилда 1,66 трлн. АҚШ долларидан ошиши кузатилади.

Компания тадқиқотни Австралия, Бельгия, Бразилия, Канада, Хитой, Франция, Германия, Ҳиндистон, Япония, Голландия ва Польша сингари 30 та мамлакат бозори доирасида ўтказган.

ЕМБ ва ХХБ ҳамкорлиги доирасида

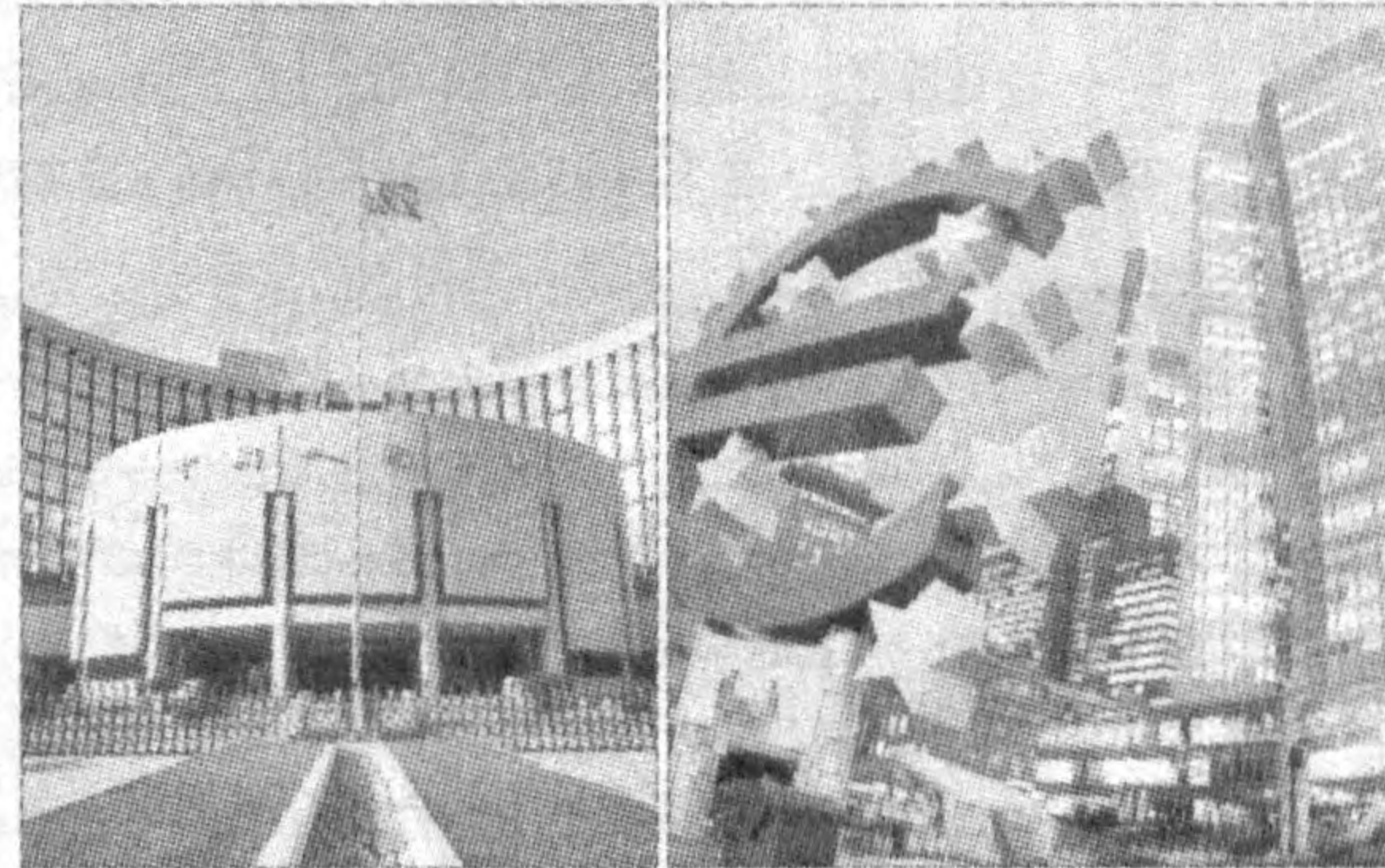
Европа Марказий банки (ЕМБ) ва Хитой Халқ банки (ХХБ) валюталар своига оид икки томонлама келишувни муваффақиятли синовдан ўтказишди.

Синов тести валюталар своига оид ҳужжат шунчаки расмий хусусиятга эга эмаслигини аниқлаш ва уни амалиётда қўллаш мумкинлигини тасдиқлаш ҳамда бозор шароитларига нисбатан қарамлилик даражасини белгилаш мақсадида ўтказилди.

Ташкилотчиларнинг айтишича, тестга тегишли валютадаги ликвидлилик контрагентчилигини таъминлаш мақсадида марказий банклар ўзаро бир-биридан маблағ олишни мўлжаллаш воситаси сифатида қараш мақсадга мувофиқ эмас.

2013 йил октябрь ойида ЕМБ ва ХХБ икки томонлама битимга имзолаган бўлиб, унда максимал қиймати 350 млрд. юан ва 45 млрд. евро миқдоридagi валюталар своги назарда тутилган эди. ЕМБ режалари доирасида мунтазам равишда тезкор имкониятларни синовдан ўтказиш белгиланган, шу боис ЕМБ ва ХХБ 2015 йил апрель ойида илк синовни амалга оширишди.

Синов муваффақиятли якунланди. ЕМБ ва ХХБ зарурат туғилганда айирбошлаш ишини фаоллаштиришга тайёр эканлиги маълум бўлди.

Япониянинг йирик пенсия фондларига нима бўлди?

Япониянинг «Government Pension Investment Fund» фонди жорий йил III чорагида 64 млрд. АҚШ доллари миқдорида зарар кўрди. Бундай натижа эса, ўз навбатида, 2015 йил август ва сентябрь ойларида жаҳон фонд бозорида қимматли қоғозларнинг қиймати пасайиши билан боғлиқ бўлди.

Фонд активлари 5,6 фоизга қисқариб, 2008 йилдан кейинги энг максимал қисқаришни ташкил этди. Зарарнинг катта қисми Япония ва хорижий компаниялар акциялари улушига тўғри келди. Фонд хорижий мамлакатлар ҳукумати томонидан муомалага чиқарилган давлат облигацияларининг қиймати тушиб кетиши ҳисобига деярли 2 млрд. АҚШ долларини йўқотди. Айти пайтда Япониянинг давлат қимматли қоғозлари фондга қарийб 2,5 млрд. АҚШ долларилик фойда келтирди.

«Government Pension Investment Fund» 1,1 трлн. АҚШ долларилик активларни бошқариб келади ва дунё-

нинг йирик пенсия фондларидан ҳисобланади.

Фонд директорлар кенгаши аъзоси Хироюки Мицуиси Токиода бўлиб ўтган матбуот анжуманида қайд этишича, «бозорнинг қисқа муддатли ҳаракати фойда ва зарарга сабаб бўлмоқда, бироқ умумий ҳисобда 14 йиллик инвестициялар фойда келтирмоқда».

«Bloomberg»нинг таъкидлашича, Норвегиянинг барқарорлик Суверен фонди ҳам III чорақда активларининг 4,9 фоизини йўқотган. Канаданинг пенсияни режалаштириш Инвестицион бошқаруви эса активларининг қийматини 1,6 фоизга оширишга эришган.

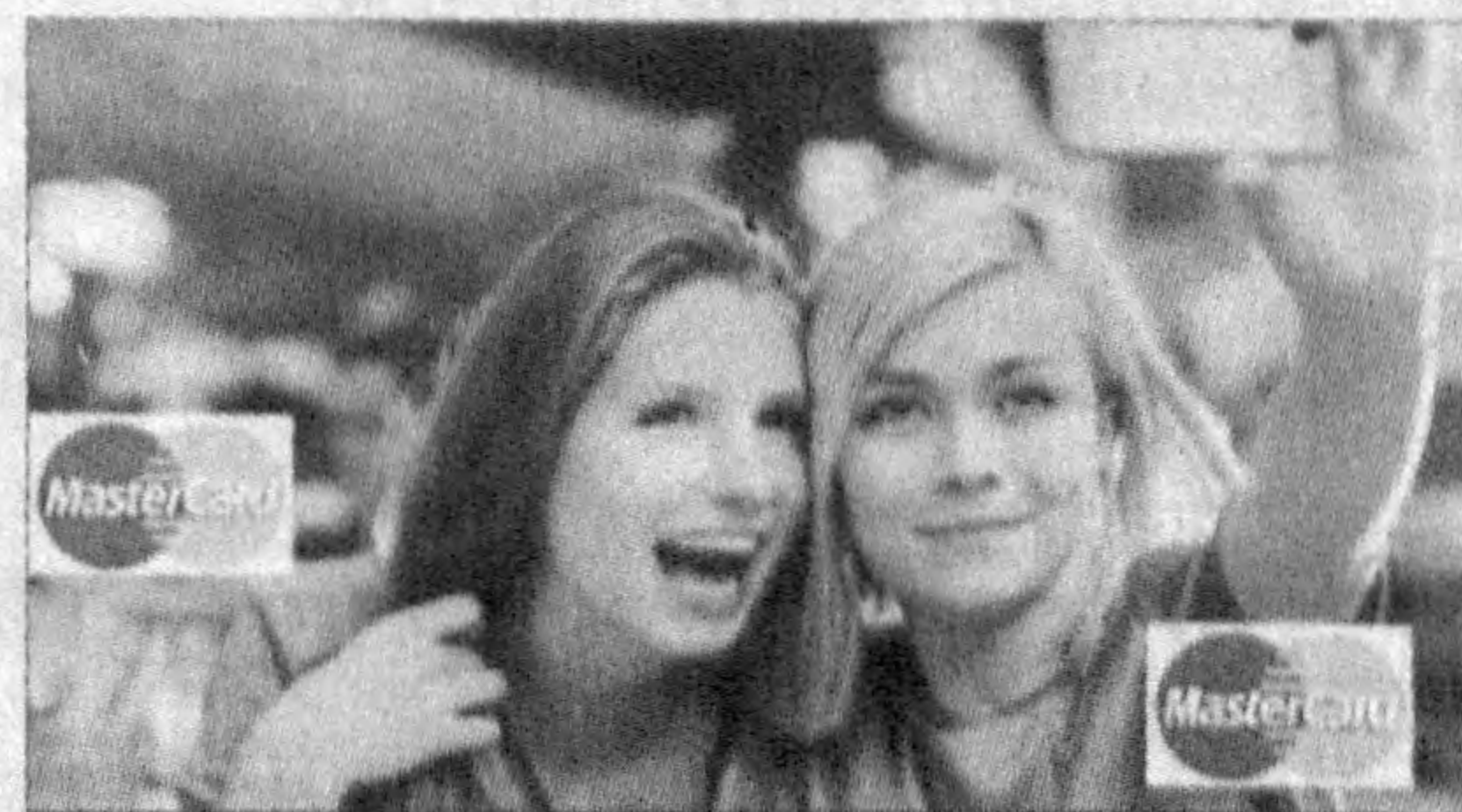
Селфи ёрдамида тўлов тасдиқланади

«MasterCard» халқаро тўлов тизими ўзини-ўзи суратта тушириш (селфи қилиш) орқали тўловни тасдиқлашни назарда тутувчи янги технологияни синовдан ўтказмоқда.

Бундай тўловни амалга ошириш учун «Identity Check» иловасини юклаш керак бўлади. Шундан сўнг харид вақтида ушбу мобиль иловага push-огоҳлантириш хабари келади. Харидни тасдиқлаш учун эса фронтал камерага юзланиш ва кўзни юмиб очишининг ўзи кифоя. Селфи суратноль ва бирликлардан иборат кодли дастур ёрдамида қайта ишланади ҳамда бундан кейин тасвир эмас, айнан код рақами текширилади.

«MasterCard» мутахассислари қайд этишича, юзни таниш тизими тўловлар хавфсизлик даражасини сезиларли равишда оширишга хизмат қилади. Унда биронта сирли рақам ва пин кодни териш талаб этилмайди. Агар тажриба муваффақиятли якун топса, тўлов тизими банкларга фақатгина юзни таниш технологиясини эмас, балки бармоқ изларини назарда тутувчи технологияни ҳам таклиф этиш ниятида.

«MasterCard» келаси йилда лойиҳаларни глобал даражада кенгайтиришни мўлжалламоқда. Шунингдек, овоз ва юрак уриши ёрдамида тўловни амалга оширувчи дастурларни синовдан ўтказишни режалаштирмоқда.

XABARLAR, VOQEALAR

ЭЪЛОН

ФУҚАРОЛАРНИНГ БАНКЛАРДАГИ ОМОНАТЛАРИНИ КАФОЛАТЛАШ ФОНДИ ХАБАРИ

**Фуқароларнинг банклардаги омонатларини
кафолатлаш фонди реестри ҳисобида турувчи
банклар рўйхатини эълон қилади.**

1. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки.
2. «Асака» акциядорлик-тижорат банки.
3. «Ўзбекистон саноат-қурилиш банки» акциядорлик-тижорат банки.
4. «Ипотека-банк» акциядорлик-тижорат ипотека банки.
5. «Агробанк» акциядорлик-тижорат банки.
6. «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик-тижорат банки.
7. «Туронбанк» акциядорлик-тижорат банки.
8. «Микрокредитбанк» акциядорлик-тижорат банки.
9. Чет эл капитали иштирокидаги «Савдогар» акциядорлик-тижорат банки.
10. Акциядорлик-тижорат «Алоқабанк».
11. «Ипак йўли» акциядорлик инновация тижорат банки.
12. Чет эл капитали иштирокидаги «Hamkorbank» акциядорлик-тижорат банки.
13. «Капиталбанк» акциядорлик-тижорат банки.
14. «Asia Alliance Bank» акциядорлик-тижорат банки.
15. «Трастбанк» хусусий акциядорлик банки.
16. «Туркистон» хусусий акциядорлик-тижорат банки.
17. «Давр-банк» хусусий акциядорлик-тижорат банки.
18. «Универсалбанк» хусусий акциядорлик-тижорат банки.
19. «Ravnaq-bank» хусусий акциядорлик-тижорат банки.
20. «Invest Finance Bank» акциядорлик-тижорат банки.
21. «Hi-Tech Bank» хусусий акциядорлик-тижорат банки.
22. «Orient Finans» хусусий акциядорлик-тижорат банки.
23. «КДБ Банк Ўзбекистон» акциядорлик жамияти.
24. «Uzbekistan-Turkish Bank» акциядорлик жамияти.
25. Эрон «Содерот» банкининг Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳридаги шўба банки.

«Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари
тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ юқорида
номлари келтирилган банклардаги фуқароларнинг омонатлари бўйича
тўлиқ ҳажмда ҳақ тўлаш кафолатланади.

ОБУНА-2016

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

Обуна индекслари:

Юридик шахслар учун:

Ўзбек тилида – 102

Рус тилида – 104

Жисмоний шахслар учун:

Ўзбек тилида – 377

Рус тилида – 378

Маълумот учун телефонлар:

0(371) 234-58-43, 0(371) 234-43-18

**«БАНК АХБОРОТНОМАСИ»: МОЛИЯ ЯНГИЛИКЛАРИДАН
ДОИМО ХАБАРДОР БЎЛИНГ!**

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ХАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУХАРРИР

Акмал НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

Анвар АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

Газета «Moliya yangiliklari
agentligi» МЧЖнинг
компьютер базасида
сахифаланди

АХБОРОТ КЎМАГИ

ЎЗА, «Туркистон-пресс» НАО

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Г. Мавлонов кўчаси,

1а-уй, 3-қават.

e-mail: info@banknews.uz

www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун

234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси – 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси – 377.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилади.

Қўлёзмалар такриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Буюртма № 176

Адади: 5854 нусха.

Нархи шартнома асосида.

Газета АЗ ҳажмда, 3 шартли босма табоқда чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 2.12.2015 й., 9.00.

Ёш тадбиркорлар кўпаймоқда

Миробод енгил саноат ва сервис касб-ҳунар коллежида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Миробод тумани кенгаши томонидан «Қиплоқ қурилиш банк» ва «Ипотека-банк» филиаллари билан ҳамкорликда «Тадбиркорлик лойиҳалари» мавзусида ўқув-семинар ўтказилди.

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Миробод тумани кенгаши раиси С.Саидхонов ва бошқалар Президентимиз раҳнамолигида аҳоли бандлигини, айниқса, ёшларни иш билан таъминлаш, янги иш ўринлари ташкил этиш, иқтисодиётнинг барча жабҳаси учун рақобатбардош мутахассислар тайёрлашни янада юксалтиришга кенг имкониятлар яратилаётганини таъкидлади.

Давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 28 июлдаги «Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони бу борадаги ишлар кўламини янада кенгайтиришда муҳим омил бўлмоқда.

Коллеж битирувчилари ўртасида тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш, тадбиркорликка оид кўникмаларни шакллантириш, ёшларга яратилаётган кенг

имкониятлар билан таништириш мақсадида ташкил этилган тадбирда «Менинг бизнес ғоям», «Ёш тадбиркор – юртга мададкор» лойиҳалари ва уларда иштирок этиш шартлари ҳақида маълумот берилди.

Банк ходимлари билан савол-жавоб чоғида тадбиркорликка иштиёқи кучли ва бизнес фаолиятини бошлаш арафасида турган ёшлар банкнинг кредит сиёсати, имтиёзли кредитлар ва уларни бериш тартиби ҳақида маълумотга эга бўлди.

– Коллежни тамомлагач, миллий кийимлар ишлаб чиқарадиган тикув цехи очиш ниятидаман, – дейди коллеж ўқувчиси **Мадина Дўстмухамедова**. – Мазкур семинарда банкдан кредит олиш ва тадбиркорликни нимадан бошлаш кераклиги бўйича билим ва тушунчаларимизни бойитдик. Бу ўз мақсадимиз сари янада кучли интилишимизга туртки бўлади.

Орзулари бир олам

Ўзбекистон Бадий академиясининг Иқуо Хираяма халқаро маданият карвон саройида Халқаро ногиронлар кунига бағишланган «Орзулари бир олам қалблар» номли кўргазма очилди.

Имконияти чекланган болаларнинг ҳаётга мослашиши, жамиятда ўз ўрнини топишига кўмаклашиш мақсадида давлат ва жамоат ташкилотлари томонидан кўплаб хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, «Sanvikt» ногирон болалар илмий-тадқиқот маркази фаолияти жисмоний имконияти чекланган ёшлар бадий истеъдодини аниқлаш, уларни ҳар томонлама рағбатлантиришга йўналтирилган.

Айни пайтда марказда беш ёшдан ўн етти ёшгача бўлган кам таъминланган ва имконияти чекланган болалар рассомлик, ҳайкалтарошлик, гилам тўқиш, гул солиб безаш, миниатюра ва зардўзлик санъати сирларидан таҳсил олмақда.

Мазкур кўргазмага «Sanvikt» ногирон болалар илмий-тадқиқот маркази ҳамда «Иқтидор» ногирон болалар ижодий санъат марказида таҳсил олаётган ёшларнинг юздан ортиқ ижодий иши қўйилган.

ЎЗА материаллари асосида.